

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

Bale Anasanat Dalı

KLASİK BALEDE BALANCHINE TEKNİĞİ İLE

ZIPLAMA VE DÖNÜŞ TEKNİKLERİ

Barış Erhan

Yüksek Lisans Sanat alıŐması Raporu

Ankara, 2017

**KLASİK BALEDE BALANCHINE TEKNİĞİ İLE
ZIPLAMA VE DÖNÜŞ TEKNİKLERİ**

Bariş Erhan

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

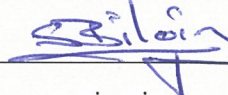
Bale Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

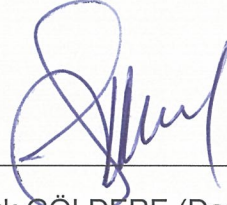
Ankara, 2017

KABUL VE ONAY

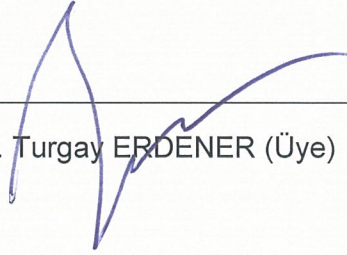
Barış ERHAN tarafından hazırlanan "Klasik Balede Balanchine Tekniği ile Zıplama ve Dönüş Teknikleri" başlıklı bu çalışma, 19.06.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Selçuk BİLGİN (Başkan)

Doç. Dr. Selçuk GÖLDERE (Danışman)

Yrd. Doç. Turgay ERDENER (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Türev BERKİ

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[Jüri Tarihi]: 19.06.2017

[İmza]

[Öğrencinin Adı Soyadı] : Barış ERHAN

YAYINLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanması zorunlu metinlerin yazılı izin alarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.**
(Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etmeniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, tezinin arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir.)
- Tezimin/Raporumun 19.06.2017 tarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.**
(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)
- Tezimin/Raporumun tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum, ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.**
- Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi**

19 / 06 / 2017

TEŞEKKÜR

Bale eğitim s¼recimde teknik ve kuramsal bilgi birikiminden beslendiğim Marius Petipa, George Balanchine ve Vladimir Tolstukhin Nikolaevic'e ayrıca; teorik bilgi zenginliğimi ve araştırma yeteneğimi geliştirmeme vesile olan, tez çalışmamda engin bilgi birikimi, tecr¼besi ve kaynak desteğiyle beni y¼nlendiren danışmanım Sahne Sanatları B¼l¼m¼ Bale Anasanat Dalı Başkanı Sn. Doç.Dr. Selçuk G¼ldere'ye; sanatsal, teorik ve uygulama aşamasında tezimin şekillenmesine bilgileriyle değerli katkılarda bulunan Viyana Devlet Balesi Sanatçısı dostlarıma sonsuz ř¼kranlarımı sunarım.

ÖZET

ERHAN, Barış. *Klasik Balede Balanchine Tekniği ile Zıplama ve Dönüş Teknikleri*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2017.

Bu çalışma Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Bale Anasanat Dalı Yüksek Lisans araştırma tezi olarak hazırlanmıştır.

Ülkemizde bale eğitimi verilen konservatuvarlarda klasik bale bölümleri "Vaganova" tekniği temelli çalışılmaktadır. Ancak birçok kaynağa göre Amerikan Balesinin kurucusu olarak kabul edilen *George Balanchine*'in yürütücüsü olduğu Balanchine tekniğinin, klasik bale dansçılarının eğitimi ve kariyerleri açısından önemi büyüktür.

Bu tez çalışmasında; "*Balanchine*" Tekniğinin, dansçılarının hafif ve seri dans etmeleri açısından önemi ile özel olarak yapılandırılmış zıplama ve dönüş teknikleri ayrıntılı bir biçimde incelenerek ve gözlemlenerek araştırılmıştır.

Anahtar Sözcükler

Klasik bale, Balanchine, Dönüş teknikleri, Zıplama teknikleri

ABSTRACT

ERHAN, Barış. *Balanchine Classical Technique With Jumps and Turns*, Master of Fine Arts in Ballet, Ankara, 2017.

This study is a dissertation of Master Degree for Hacettepe University Institution of Fine Arts State Conservatory Department of Performing Arts Ballet Branch

As a classical ballet technique "Vaganova" is taught in conservatories of our country. However, though various resources, it is indicated that the technique of George Balanchine, who is known to be the founder of American Ballet, has a significant contribution to classical ballet dancers' education and career.

In this study, Balanchine Technique's importance to equip dancers with light and fast movement, as well as a detailed analysis of jumping and turning techniques, are researched by the methods of examining and observing.

Key Words Classic ballets, Balanchine, Jumping techniques, Turning techniques

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY.....	i
BİLDİRİM.....	ii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ İxi_Toc484773327	
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	7
1.1. ZIPLAMA TEKNİĞİ.....	7
1.1.1. İki Bacaktan Başlayıp İki Bacağa Biten Zıplamalar.....	10
1.1.1.1. Ayakların Değişimi (<i>Changement De Pieds</i>)	11
1.1.1.2. Ayaklar Beraber (<i>Soubresaut</i>).....	13
1.1.1.3. Bacaklar Yanda ya da Önce Havada Açık (<i>E'Chappé Saute</i>).....	14
1.1.1.4. Ayak Değiştirme (<i>Royale</i>)	17
1.1.1.5. İki Vuruş Ayak Değiştirme (<i>Entrechat Six</i>).....	18
1.1.1.6. Havada Dönüş (<i>Tour En L'air</i>).....	19
1.1.2. İki Bacaktan Başlayıp Tek Bacakta Biten Zıplamalar.....	21
1.1.2.1. Havada Bacak Açma (<i>Sissone</i>).....	21
1.1.2.2. Sissone Fermée.....	23
1.1.2.3. Sissone Ouverte	25
1.1.2.4. Sissone ile Developpé A'la Seconde.....	27
1.1.2.5. Sissone Faillie.....	29
1.1.2.6. Saute Rond De Jambe.....	31
1.1.2.7. Assemble	32
1.1.2.8. Simple Assemble	34
1.1.2.9. Cecchetti Assemble	36
1.1.2.10. Assemble Battu.....	37
1.1.2.11. Entrechat Cinq (Entrechat Six De Volée)	38
1.1.2.12. Brise	39
1.1.2.13. Emboité.....	43

1.1.2.14. Jete.....	45
1.1.2.15. Grand Jeté.....	47
1.1.2.16. Chassé.....	48
1.1.2.17. Grand Jeté En Tournant (<i>Entrelacé</i>)	50
1.1.2.18. Brisé Volé	52
1.1.2.19. Soute! Arabesque	53
1.1.2.20. Balonné.....	55
1.1.2.21. Cabriole	56
İKİNCİ BÖLÜM	58
2.1. BALE'DE DÖNÜŞ TEKNİKLERİ	59
2.1.1. Pirouettes En Dehors Beşinci Pozisyondan	59
2.1.2. Pirovettes En Dedans Beşinci Pozisyondan.....	60
2.1.3. Pirouettes En Dehors Dördüncü Pozisyondan	61
2.1.4. Pirovettes En Dedans Dördüncü Pozisyondan.....	62
2.1.5. Piqué Turns	63
2.1.6. Chainé Dönüşleri	64
2.1.7. Fouetté Dönüşleri.....	65
SONUÇ	66
Kaynakça.....	67

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1 Giriş ' <i>Marius Petipa</i> '	2
Şekil 2 Giriş ' <i>George Balanchine, American Ballet School</i> '	3
Şekil 3 Giriş ' <i>Ballet Russes</i> '	4
Şekil 4 Giriş ' <i>Pulcinella, 1972</i> '	5
Şekil 5 Zıplama Tekniği	7
Şekil 6 İki Bacaktan Başlayıp İki Bacağa Biten Zıplamalar.....	9
Şekil 7 İki Bacaktan Başlayıp İki Bacağa Biten Zıplamalar.....	9
Şekil 8 İki Bacaktan Başlayıp İki Bacağa Biten Zıplamalar.....	9
Şekil 9 Changement De Pieds.....	10
Şekil 10 Soubresau	12
Şekil 11 Soubresaut	12
Şekil 12 Soubresaut	12
Şekil 13 E'Chappé Saute	14
Şekil 14 E'Chappé Saute	14
Şekil 15 E'Chappé Saute	14
Şekil 16 Tour En L'air	17
Şekil 17 Tour En L'air	17
Şekil 18 Tour En L'air	17
Şekil 19 Sissone.....	18
Şekil 20 Sissone.....	19
Şekil 21 Sissone Fermée	21
Şekil 22 Sissone Ouverte	23
Şekil 23 Sissone Ouverte	23
Şekil 24 Sissone Ouverte	24
Şekil 25 Sissone Ouverte	24
Şekil 26 Sissone ile Developpé A'la Seconde	25
Şekil 27 Sissone ile Developpé A'la Seconde	25
Şekil 28 Sissone Faillie	27
Şekil 29 Assemble.....	30
Şekil 30 Simple Assemble.....	32
Şekil 31 Cecchetti Assemble.....	33
Şekil 32 Brise	37

Şekil 33 Brise	37
Şekil 34 Brise	37
Şekil 35 Brise	37
Şekil 36 Glissade.....	39
Şekil 37 Jete.....	42
Şekil 38 Grand Jete	44
Şekil 39 Chassé	45
Şekil 40 Grand Jete En Tournant (Entrelacé).....	47
Şekil 41 Brisé Volé	48
Şekil 42 Brisé Volé	48
Şekil 43 Soute! Arabesque	50
Şekil 44 Soute! Arabesque	50
Şekil 45 Soute! Arabesque	50
Şekil 46 Balonné	51
Şekil 47 Cabriole	52

GİRİŞ

Klasik bale tekniklerini araştırmak ve incelemek için öncelikle ritim ve hareketin insanlık tarihindeki yerini anlamak gerekmektedir. İnsanın ritim ile olan yadsınamaz bağı ve bunun sonucunda hareketin dansa evrilmesi ile başlayan dönemden bir sahne sanatları uygulaması olan klasik baleye geçiş sürecini toplumların sosyo-kültürel dayanak noktaları ile birlikte incelemek gerekmektedir.

Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması¹ olarak tanımlanan iletişimin; ses ve hareket gibi insanın en önemli fizyolojik özellikleri aracılığı ile sağlanması dans ile mümkün kılınmaktadır. 'Dans insan bedeninin dilidir' düşüncesini ortaya atan Tekin Koçkar'a göre dans, bir iletişim sanatı olarak anılmalıdır.

İlk insanların doğa ve bilinmeyen karşısındaki çaresizliklerini büyüsel ve ritüelistik arayışlarına en somut cevap danstır. Uygarlık tarihi boyunca insanın hareketi ve dansı, yaşamın farklı alanlarında işlevsel olarak yer almıştır. Ritüelistik danslar, dinsel nitelikli danslar, halk dansları, bale gibi hareketin estetikle buluşması; toplumların sosyo-kültürel özelliklerine göre uygarlık tarihi boyunca dönüşüme uğramıştır.

18. ve 19. yüzyıllarda Avrupa'da saray soylularının çoğalması ve burjuvazinin oluşması ile birlikte dans sanatı büyük salon ve sahnelere taşınmıştır. Klasik balenin biçimsel olarak tamamlandığı dönem ise 19. yüzyıla karşılık gelmektedir.

Fransız Kraliyet Dans Akademisi'nin 17. yüzyılda kurulması ile birlikte dans eğitmeni Beauchamp, balenin temeli sayılan beş ayak pozisyonunu ilk kez tanımlamıştır.² Sonraki dönemde, 1800'lü yıllarda ise İtalyan bale sanatçıları Genevieve Gosselin, Fanny Elssler ve Marie Taglioni, ayak ucunda uzun süre

¹ Türk Dil Kurumu, *Büyük Türkçe Sözlük, 'İletişim'*, 26.05.2017

² Meriç, SÜMEN, *'Türkiye'de Dansın Dünü, Bugünü ve Yarını'* Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 1. Ulusal Sanat Sempozyumu Bildirileri, Ankara, 17-19 Nisan, 1985, s. 217

durabilme denemeleri yapmıştır. Point tekniği ile birlikte pas de deux, pirouette, grand jetes ve corps de ballet gibi tanımlamalar da 19. yüzyılda bale tekniğinin gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Carlo Blasis ise aynı dönemde dans konusunda yeni bir eğitim sistemi geliştirmiş; dansa virtüözite kavramını dans eğitimi için zorunlu kılmıştır.³ 1800'lü yılların ortalarına gelindiğinde sanatın her alanını etkilemiş olan romantik düşünce, klasik baleyi de etkilemiştir. Konularını Antik Yunan ve Roma klasiklerinden alan klasik bale eserleri; Romantik dönem ile birlikte periler, ruhlar ve sihirbazları da işlemeye başlamıştır. Romantik akım etkisindeki dönemde; *Giselle*, *La Esmeralda*, *Le Lac des Cygnes* (Kuğu Gölü) gibi ilk büyük bale eserleri sahnelenmiştir.

Klasik bale daha sonraki yıllarda Avrupadaki etkisini yitirmiştir ancak bununla birlikte Rusya'da ise en yoğun çağını yaşamıştır. St. Petersburg'ta Marinski Tiyatrosu'nda, Moskova'da Bolşoy Tiyatrosu'nda baş koreograf ve ballet master⁴ olarak görev alan Marius Petipa; çok sayıda bale ve opera bale eserini sahnemiştir.

³ Beatrice FENMEN, *Bale Tarihi*, Çev. Sevdâ, Cenap AND, Müzik Vakfı Yayınları:2, Ankara, 1986, s. 18

⁴ Ballet Master: Bale öğretmeni anlamına gelir.

(Şekil 1) : Marius Petipa

20 yüzyıla gelindiğinde ise klasik bale konusunda tüm dünyada gelişmeler yaşanmıştır. İngiliz Balesi, Sovyet Balesi ve Amerikan Balesi gibi farklı tekniklerin gelişmesi de 20. yüzyılda yaşanmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri seyircisinin klasik bale ile tanışması Avrupa'dan turneye gelen gruplar sayesinde gerçekleşmiştir. 1930'lu yıllarda ise ilk Amerikan bale grubu kurulmuştur. Lincoln Kirstein ve birlikte çalıştığı dansçı ve koreograflarla kurulan topluluk; 1934 yılında George Balanchine'in Amerika Birleşik Devletleri'ne gelmesi ile *American Ballet School* (Amerikan Bale Okulu) adı altında kurulmuştur. Bu okul 1948 yılında ise *New York City Ballet* (New York Şehir Balesi) ismini almıştır. George Balanchine'in Amerika Birleşik Devletleri'ne gelmesi ve önemli bale okulları açması sonucu ABD'de bale sanatı tekniği gelişmiştir ve Balanchine; çağdaş balenin öncüsü olarak kabul edilmiştir.

(Şekil 2) George Balanchine, American Ballet School

George Balanchine 1904 yılında St. Petersburg'ta doğmuştur. Gürcistan kökenli Balanchine'in asıl adı; Georgi Melitonoviç Balançivadze'dir. Babası besteci olan Balanchine; bale eğitimine Petersburg Konservatuarı'nda başlamış daha sonra Çarlık Bale Okulu'nda devam etmiştir. 1918 yılında Sovyet Devlet Bale Okulu'nu üstün başarıyla tamamlamıştır. Bugünkü ismi Kirov Balesi olan Petersburg Bale Topluluğu'ndan ayrılan Balanchine, Fransa'ya yerleşerek Diaghilev'in Rus Balesi Topluluğu'nda çalışmaya başlamış ve kısa sürede de topluluğun başkoreografı olmuştur.

(Şekil 3) Ballet Russes

Balanchine'in, Rus besteci Igor Stravinsky ile uzun yıllar sürecek dostluğu ise Apollo Balesi'nin çalışmaları sırasında başlamıştır. Sonraki süreçte ise Stravinsky'nin eserlerine bir çok koreografi yapmıştır. Bu eserlerin en önemlisi New York Şehir Balesi Topluluğu'nun sahnelediği 1972 tarihli *Pulcinella*'dır.

(Şekil 4) Pulcinella 1972

George Balanchine; Diaghilev'in ölümünden sonra Rus Balesi Topluluğu'nun dağılması ve Lincoln Kirstein'in daveti üzerine 1934 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ne yerleşmiştir.

Avrupadaki döneminde Balanchine; romantik, antik klasisizme tepki olarak neoklasik tarzı benimsemiş ve zamanla kendine has bir metot geliştirmiştir. Balanchine Tekniği olarak anılan bu metot ise; aslında dansçı ve koreograf George Balanchine tarafından geliştirilen bale eğitim tekniğinin kendisidir. Bu teknik üst bedeninin daha açık kullanımı ile birlikte çok hızlı hareketlere odaklanmasıdır. Balanchine yöntemi; yoğun hız, derin plié ve çizgiler üzerine güçlü bir vurguyla karakterize edilmiş bir tekniktir.

George Balanchine, bale eğitim yöntemini geliştirmek üzere Amerika'da New York City Ballet isimli topluluğu kurmuştur. Bale sanatının en önde gelen koreograflarından biri olarak görülen Balanchine'in tutkusu ve yaratıcılığı, klasik baleler için öncü nitelik taşımaktadır. Balanchine bu sebepler sonucunda çağdaş balenin öncüsü olarak kabul edilmektedir.

Koreografisi Balanchine'e ait dans etmiş olduğum eserler; Mücevher, Yıldız ve Çizimler, Tchaikovsky Pas De Deux, Allegro Brillant, Stars and Stripes.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. ZIPLAMA TEKNİĞİ

Klasik Bale tekniği tarihsel süreçte farklı coğrafyalarda gelişimini sürdürmüştür. Teknik temel olarak bar, orta ve zıplama egzersizleri olarak üç ana başlık altında incelenebilir. Bu çalışma içinde 'Zıplama ve Dönüş Teknikleri' ayrı ayrı iki bölüm halinde ele alınmıştır. Bu bölümlerde detaylı bir biçimde incelenmiş olan özel bale hareketlerinin temel kuralları '*Balanchine Tekniği*' göz önüne alınarak açıklanmıştır.

Balanchine tekniği içerisinde yer alan zıplama hareketlerinde, müziğin ritmi büyük önem taşımaktadır. Hızlı ve ritimli müzikte hareketler daha az *plié*⁵ yapılmakta ve ayaklar daha hızlı çalışmaktadır. Yavaş ve ağır ritimli müziklerde ise daha derin *plié* yapılmaktadır. Zıplama hareketlerinde büyük önem taşıyan bir nokta da nefestir. Her zıplamada nefes sistemli bir şekilde alınıp verilmektedir.

Dansçı, yerden yükseldiğinde her harekete göre olması gereken pozisyonunu tekniğe uygun tutmaktadır. Dansçı sırtını, başını ve kollarını istenilen pozisyonda tutabilmek için özel çaba göstermektedir. Çalışmalarında ve performansında yerden yeterince yükselmek, yükseldiği an içinde her bir hareketin net ve açık biçimdeki fotoğraf değerlerini yakalayabilmek ve sunmak için zorlu bir uğraş vermektedir.

Zıplama hareketlerinde yerden yükselmek kadar yere kontrollü inmek de önem taşımaktadır. Bu durum da; dansçının doğru teknikle zıplaması; kalça, baldır, sırt ve ayak kaslarının gücünü kullanarak parmak uçlarından kendisini yukarı iterek havaya yükselmesi gerekir. Zıplamaların sonucunda inişin yumuşak ve devamlı olabilmesi için achilles tendonlarının uzunluğu ve gücü de önemlidir. Genetik özelliklerin yanı sıra tüm bu kas ve bağların güçlenebilmesi için yapılan egzersizler oldukça önem arz etmektedir.

⁵ *Plié*: Katlamak, bükmek. Beş ayak pozisyonundan birindeyken küçük ve büyük şeklinde bacaklar az ya da çok bükülerek yapılır.

Dansçı; zıplamalar sonucunda havada asılı pozisyonları içinde göstermiş olduğu pozların ardından yere inişi, ayak parmak uçlarından topuğuna doğru ilerleyen bir seri hareket içinde ve kontrollü bir *plié* ile gerçekleşmektedir. George Balanchine, bu hareketi 'anne kuşun yumurtalarının üstüne titizlikle ve yumuşak inmesi' imajı ile açıklamaktadır.

Dansçı vücut ağırlığını her zaman kontrol etmekte, zıplamanın şekline göre ağırlığını bir bacedan diğerine taşımaktadır. 'Ağırlık transferi' denilen bu aktarım dansçının vücudunu zıplarken ilerleyeceği yöne doğru (*öne, arkaya ya da yana*) birlikte taşıması, götürmesi, itmesi anlamına gelmektedir.

Balanchine tekniğinde yer alan zıplama hareketlerinde kolların yardımı da önemlidir. Zıplama hareketinin doğru kol *por de bras*⁶ (kol hareketleri) ile desteklenmesi teknik açıdan zorunludur. Yalnızca bacak kasları kullanarak yapılan bir zıplama hareketi eksik ve yetersiz kalmaktadır. Dansçının zıpladıktan sonra havada göstereceği poz, tekniğe uygun ve net olmalıdır.

⁶ Port de Bras: Kolların taşınması, balede kol hareketleri

(Şekil 5) Dansçının zıpladıktan sonra havada verdiği poz.

Zıplama hareketlerindeki başarı; beceri, bacak ve ayak gücü geçmişten gelen bale derslerinden, barda ve ortada yapmış olduğu disiplinli çalışmalar sonucu sağlanmaktadır. Dansçının yapacağı küçük zıplama hareketlerinde (*echappé*, *sauté*, *assemblé*, *soubresaut*⁷, *changements*⁸ gibi) dansçının yerden yükseldiği zaman alacağı pozisyonları; oldukça açık ve nettir. Bu hareketler dansçıya teknik açıdan özenle tanımlanırlar. Dansçıya büyük zıplamalarda her zaman gerekli sayıdan -1- sayı kadar fazla bir süre daha havada kalmayı planlaması önerilmektedir. Ancak yeterli çaba ve egzersizler sonucu; tam ve doğru pozisyonu yakalayabilen erkek dansçıya, zıplamalarında kendine güvenmesi; hareketi besleyen adımlarını büyük ve güçlü atması önerilmektedir. Büyük

⁷ Soubresaut: Aniden sıçramak anlamına gelmektedir. Birinci ya da beşinci pozisyonda plie yaparak sıçranması ve aynı şekilde yere inilmesi demektir.

⁸ Changements: Değiştirmek anlamına gelen bu terim; sıçrarken öndeki ayağın arkadaki ayağa geçirilmesi için kullanılmaktadır.

zıplamalar; derin ve büyük yapılan *plié*'ler ile gerçekleştirilir. Zıplamalarda dikkat edilmesi gereken temel noktalar işe şu şekildedir;

- 1) *Plié* yapılmadan zıplamak doğru değildir.
- 2) Yer, güçlü bir şekilde ayaklar ile itilmekte ve parmak uçları hemen gerilmektedir.
- 3) Yere iniş; önce ayak parmak uçları sonra topuk olmak üzere yumuşak ve kontrollü bir şekilde yapılmaktadır.
- 4) Kollar zıplamaya yardımcı olacak şekilde kullanılmaktadır.
- 5) Vücut ağırlığı iniş pozisyonuna göre ayarlanmaktadır.

1.1.1. İki Bacaktan Başlayıp İki Bacağa Biten Zıplamalar

Bu zıplamalarda vücut kontrolü büyük önem taşımaktadır. Dansçının vücut ağırlığı, *plié* yaptığı ve zıpladığında aynı çizgi üzerinde kalmak durumundadır. Vücut hafif öndedir ve topuklar öne bakmaktadır. Dizler havadayken gerilmekte, göğüs açık ve kalça biraz öndedir. Kollar *birinci pozisyon* veya *ikinci pozisyon*dadır. Bu hareket seri halinde de yapılmaktadır; beşinci pozisyonda başlamakta ve beşinci pozisyonda bitmektedir ya da ikinci pozisyona açılmakta ve sonra tekrar beşinci pozisyona kapanmaktadır.

(Şekil 6) Dansçı hareketine beşinci pozisyonda başlamaktadır.

(Şekil 8) Dansçı hareketini beşinci pozisyonda tamamlamaktadır.

(Şekil 7) Dansçı hareketine devam etmektedir.

1.1.1.1. Ayakların Değişimi (*Changement De Pieds*)

*Changement De Pieds*⁹; iki bacedan iki bacağa yapılan bir zıplama hareketidir. Beşinci pozisyonda *plié* yaptıktan sonra zemin, iki bacakla itilmekte ve yerden yukarı yükselik yükselmez ayak parmak uçları hemen gerilmektedir. Bacaklar havada yeteri kadar açtıktan sonra aynı anda beşinci pozisyona kapatıp *plié* ile pozisyona yumuşak inilmektedir. *Changement De Pied* pratikleri; genellikle uzun ritimli müziklerle yapılmaktadır. Dansçılar müziğin ritmine göre 'Bir!' sayısında zıplamakta ve *plié* pozisyonuna inmektedir. Bu zıplama yapılırken kollar ikinci pozisyonda olabilir. Dansçı; kollarının pozisyonunu kaybetmemesi ve kontrolsüz bir şekilde savurmaması konusunda dikkatlice uyarılmalıdır. Vücudun kontrollü olması için birinci pozisyonda pratik yapılmaktadır. Yavaş ritimlerde çok derin *plié* yapılmaktadır. Bu yavaş zıplamalarda en önemli öğeler

⁹ *Changement De Pieds*: Sıçrarken öndeki ayağın arkaya geçirilmesidir.

*grand pli *¹⁰ ve yüksek zıplamadır. Ayrıca kalça kontrolü ve yerleşimi konusundaki doğru seçimler ve ayakların gücü de önemli etmenlerdir. Zıplamaların ardından yere inişler, tüm zıplamalarda olduğu gibi parmak uçlarından topuğa doğru ağırlık aktarımı ile birlikte gerçekleştirilen yumuşak yerleşmelerdir. *Changement de pieds* hareketi hızlı ve çok hızlı ritimlerde yapılmaktadır. Hızlı ritimlerde yapılan hareketlerde ayakların hızlı çalışması, *pli * yapmaya bile zamanın kalmadığı çok hızlı ritimlerde yapılan hareketlerde ise sadece dizler hafif kırılarak, ayak bilekleri ve ayak parmak u ları~~nın~~ hemen gerilerek yapılması oldukça fazla önem arz eder. Bu gibi egzersizler ritim ne kadar hızlı olursa olsun dansçının vücut kontrolünü kaybetmemesini, yapılan diğer zıplamalar ve koreografilerde de başarılı olmasını sağlamaktadır.

(Şekil 9) Dansçı yeri itip parmak uçlarını gererek zıplar.

¹⁰ Grand Pli : Beş ayak pozisyonundan birindeyken k c k ve büyük şeklinde bacakların çok bükülmesi ile yapılır.

1.1.1.2 Ayaklar Beraber (*Soubresaut*)

*Soubresaut*¹¹ hareketi, *changement de pieds* hareketinden daha kolay gibi görünen fakat yapılması daha zor bir harekettir. *Soubresaut* hareketinde; zıpladıktan sonra havadaki kontrol, bacak ve ayakların zıpladıktan sonra beşinci pozisyonda yapışık bir biçimde tutuluyor olması ve aynı zamanda denge sağlanması çok önemlidir. Bu hareket, ardından daha sonra sırasıyla gelecek olan *tours en l'air*¹² hareketi için ön hazırlık hareketidir. *Soubresaut* hareketinin pratiğinde; dansçının havaya zıplaması, havada asılı durumda beklemesi, bir sonraki hareketin gerekli pozisyonuna geçene kadar beşinci pozisyonda kalması ve ardından hareketin sonunda ineceği pozisyona yumuşak bir şekilde inmesi beklenmektedir. Dansçının, *soubresaut* hareketi yaparak herhangi bir yöne doğru ilerleyebilmesi mümkündür. Dansçı bu hareketi yaparken bütün vücudunu dikkatli ve doğru bir şekilde bacağına üstüne taşımaktadır. *Soubresaut* genellikle diğer zıplama hareketlerine geçerken de çok sık kullanılan bir harekettir. Örnek olarak *soubresaut echappe saute* ve *soubresaut assemble* hareketleri verilebilir. Hareketi yaparken havada bacaklar ve ayaklar birbirine yapışık bir şekilde tutulmaktadır. Yavaş tempolu müziklerde *changement de pieds* hareketi yaparken dansçı olabildiğince havada kalmaktadır. Bu hareket havada iki diz kırılarak fakat ayak bilekleri beraber yapışık ve parmak uçları gerili olarak da yapılabilir. Bu harekete '*Cecchetti soubresaut*' hareketi de denmektedir.

¹¹ Soubresaut: Aniden sıçramak demektir. Birinci ya da beşinci pozisyondan *plié* yaparak sıçranıp yine aynı şekilde yere inilir.

¹² Tours en l'air: Havada dönmek anlamına gelmektedir.

(Şekil 10) Dansçının zıplamadan önceki plié pozisyonu

(Şekil 11) Dansçının havadaki pozisyonu

(Şekil 12) Dansçının plié yaparak yere iniş pozisyonu

1.1.1.3 Bacaklar Yanda ya da Önce Havada Açık (*E'Chappé Saute*)

Echappé saute hareketinde, beşinci pozisyondan *plié* yaparak zıplanmakta, bacaklar istenilen pozisyona (*ikinci veya dördüncü pozisyona*) açılmakta ve iniş, yine ayak parmak ucundan topuğa doğru ağırlık aktarılarak yapılmaktadır. Hareket yapılırken kollar önden hazırlık pozisyonundan birinci pozisyona, ardından ikinci pozisyona bacaklarla aynı anda açılmaktadır. Ardından ikinci ya da dördüncü pozisyondan tekrar beşinci pozisyona *soubresaut* yaparak bacaklar havada kapatılmaktadır. Sırt düz, kalça içerde, baş karşıya bakar

pozisyonda olmaktadır. Kollar ise yavaş bir şekilde hazırlık pozisyonuna kapatılmaktadır.

Echappé saute hareketi; ilerleyerek yapılırken dansçı göğüs ve bacaklarını ileri taşımakta, vücudunu kesinlikle geriye vermemelidir. Bu hareket yavaş yapılırken oldukça zor bir harekettir. Çok hızlı ritimde yapıldığında ise dansçıya hız kazandıran özellikte bir harekettir. Çok hızlı ritimde kol pozisyonlarının da küçük kol denilen pozisyonlarda kullanılması önerilmektedir. Kısacası dansçı yeri mümkün oldukça hızlı iterek havada *soubresaut* yapmakta, bacaklarını ikinci veya dördüncü pozisyona açmakta, hareketin sonunda yine havada *soubresaut* yaparak yumuşak bir şekilde yere inmektedir. Tek vuruşlu *echappé saute* hareketinin, daha sonraki aşamalarda ayak değiştirerek yapılması önerilir. Bu harekete başlama pozisyonu beşinci pozisyondur. Sağ bacak önde başlanır. İlk sayıda *plié* ile birlikte zıplanır, ardından sağ bacak havada iken arkaya alınır, iki bacak birbirine vurulur ve tekrar yana, ikinci pozisyona açılır ve yere inilir. İkinci sayıda bacaklar kapatılırken ise doğrudan havada yana açılıp, sağ bacağı öne vurularak geri beşinci pozisyona inilir. Erkek dansçılar genellikle bu hareketi yaparken daha çok zıplarlar ve hareketi daha derin *plié*'ler ile birlikte yapabilmektedirler.

İki vuruşlu *echappé saute* hareketi daha zor bir harekettir. Pozisyonun niteliği aynı olmakla birlikte ilkinden farklı olarak hareket yapılırken sağ bacak önde *plié* yapıldıktan sonra yer itilerek bacaklar havada gerilip, sağ bacak bu kez hem arkaya hem de öne vurularak ikinci pozisyona inilmektedir. Bu hareket *entrechat six* denilen hareket ile benzerlik göstermektedir. Farkı ise; vuruşlar yapıldıktan sonra, öne beşinci pozisyona kapatılmamakta, yana ikinci pozisyona açılmakta ve inilmektedir. İkinci pozisyona inildikten sonra ise tekrar *plié* yapılmakta, yer itilerek olabildiğince güçlü sağ bacak arka ve öne vurularak beşinci pozisyona inilmektedir. Hareket yapılırken ayak topukları karşıya bakmakta ve kalça hiç hareket etmemektedir. Kollar ikinci pozisyona açıldıktan sonra kapatılırken normal *echappé saute* hareketi yapılmış gibi hazırlık pozisyonuna kapatılmaktadır. *Echappé saute* hareketi yapılırken ise şunlara dikkat edilmelidir;

- 1) Vücut olabildiğince yukarı çekilerek zıplanmaktadır.
- 2) Hareket yapılırken iki bacak aynı anda açılmakta ve kapatılmaktadır.
- 3) Vuruşlar çok net bir biçimde gösterilmektedir.
- 4) Kalça öne doğru itilmekte ve vücut kesinlikle arkaya verilmemektedir.
- 5) Zıplama sırasında bacaklar havada ikinci pozisyondan daha büyük açılmamakta ve topuklar kesinlikle turn-out pozisyonunda, karşıya doğru bakmaktadır.

Bitirme pozisyonuna inerken ikinci pozisyon bacaklar yana doğru gereğinden fazla açılmamakta, iki topukta karşıya bakmaktadır ve dizler de *plié* pozisyonunda iken kalça hizasında tutulmaktadır.

(Şekil 13) Dansçı Echappé saute yaparak havada ikinci pozisyonu gösterir.

(Şekil 14) Dansçı Echappé saute yaparak dördüncü pozisyonu gösterir.

(Şekil 15) Dansçının ikinci pozisyonda Echappé saute hareketinin yandan görünüşü

1.1.1.4 Ayak Değişirme (*Royale*)

Royale, beşinci pozisyondan başlayıp beşinci pozisyonda biten bir harekettir. Bu harekette; plié yaparak havaya yükseldikten sonra iki bacak yana açılmakta, öne vurup arkaya kapatılmaktadır. Hareketi yaparken ayak parmak uçlarının ve dizlerin gergin olması gerekmektedir Genellikle ağır ritimlerde yapılır ve alt baldır vuruşları çok önemlidir. Ritim eğer çok yavaşsa bacaklar havada vuruşlardan önce biraz daha fazla açılmaktadır.

1.1.1.5 İki Vuruş Ayak Değişirme (*Entrechat Six*)

Entrechat Six, bacakların yapmış olduğu altı hareketten meydana gelmektedir. (*Aç, arkaya vur, aç, öne vur, aç ve beşinci pozisyona in*) Bu hareket genellikle erkek solist ve baş dansçıların kullanmış olduğu zor bir harekettir. Fakat koreografiye göre grup dansçılar da yapabilirler. Bu hareket yapılırken beşinci pozisyondan derin bir *plié* hareketi ile yapılması ve yerin iki bacak ile itilmesi önerilmektedir. Dizler ve ayak parmakları gerildikten sonra havaya çıkarken hiç vakit kaybetmeden iç kasık gücü kullanılarak arkaya, öne ve tekrar arkaya vurulduktan sonra yumuşak bir şekilde beşinci pozisyona inilmektedir. Dansçının en üst zıplama seviyesine geldikten sonra bu özel vuruşları yapması beklenmektedir. Bu hareket dansçının bar çalışmaları ile birlikte güçlendirilir. Dansçıdan zıplama yapmadan, yalnızca bara asılı bir pozisyonda iken sadece bacak gücüyle birlikte kaslarının bu harekete alışması için gerekli bir biçimde pratik yapması istenir. Barda yapılan bu hareketler; dansçının havaya zıpladığında yapması beklenen hareketlere hazırlanması açısından oldukça yararlı bir hareketlerdir.

Entrechat six hareketi sekiz veya on altı adet arka arkaya yapılır. Bu hareketi yaparken dansçının, *plié* hareketinde hiç beklememesi önerilir. Kollarını ikinci pozisyonda vücudunun iki yanında tutması, *plié* hareketinin ardından yapacağı zıplama hareketlerinde dirseklerinden güç almaması kuvvetle önerilir. Dirsekler gergin olmamalı, kolların hareketi ise canlı ve yumuşak olmalıdır. Egzersiz yaparken, kolların vücudun arkasında veya savruk tutulması halinde dansçıdan ~~hırs~~ hareketini durdurulması ve doğru yapana kadar hareketi tekrar etmesi istenmelidir. Kolların pozisyonu bu hareket yapılırken çok önemlidir. Ayrıca zıpladıktan sonra iki bacakla yerin itilmesi parmak uçlarının hemen gerilip vuruş hareketleri yapılırken karnın içeriye doğru çekilmiş, sırtın dik, başın ileride olması ve kolların savurulmadan yanda göz hizasında olması gerekmektedir.

Entrechat six hareketi yapılırken dikkat edilmesi gereken noktalar ise şu şekildedir;

- 1) *Plié* yaptıktan sonra yer itilmekte, kalça ve vücut havada hissedilmektedir.
- 2) Vücut ve bacaklar hareket yapılırken kalçanın üstünde hissedilmektedir.
- 3) Zıpladıktan sonra ilk vuruş ile bacak değiştirilmektedir.
- 4) Zıpladıktan sonra iki bacak yana açılıp alt baldır ve iç kaslar kullanılarak vuruşlar doğru şekilde yapılmaktadır.

1.1.1.6. Havada Dönüş (Tour En L'air)

Double tour en l'air erkek zıplama hareketidir. Bu hareket iki şekilde yapılmaktadır; birincisi, öndeki ayak değiştirmeden beşinci pozisyona inilerek yapılmakta; ikincisi ise öndeki ayağı değiştirerek beşinci pozisyona inilerek yapılmaktadır. Bu iki çeşit *tour en l'air* hareketinden hangisi yapılırsa yapılsın en temel öge yeri iki bacakla *plié* yaparak ittikten sonra havada dönmeye hazır olmak ve ardından havada dönmektir. Dönüşten önce ve dönüş ile birlikte bitiriş pozisyonunda yere inerken topuklar ile yere sert vurmamak gerekir. Zıplamadan önceki hazırlık pozisyonu, beşinci pozisyon, net olmalıdır. Vücut ağırlığını arkaya vermeden kalça, omuzlar ve kollar ile birlikte bedendeki kare olgusunu bozmadan havada iki dönüş yapıldıktan sonra yere beşinci pozisyona inilir. Yere iniş anında parmak uçlarını hissederek yumuşak bir şekilde inilmelidir. Bu hareket yapılırken üst vücut çok önemlidir. Dansçı zıpladıktan sonra havada vücut ve kollarını kontrollü bir biçimde savurmadan tutmalıdır. *Double tour en l'air* hareketi kollar ile koordine edilen bir harekettir. Ön kolu *plié* ile birlikte hafif öne açıp, tekrar yana getirdikten sonra ikinci kolu beraber toplayarak yapılan bu harekette baş karşıda ve göz hizasında olmalıdır. Dansçı dönüşlerinin ardından iki defa karşıya, aynı noktaya seri bir şekilde baktıktan sonra pozisyonuna inmektedir.

Tour en l'air yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli hususlar aşağıdaki gibidir;

- 1) Doğru *plié* yapılmakta ve vücut bacakların üstünde hissedilmekte, ardından yer iki bacakla hemen itilmekte ve vücut arkaya verilmektedir.

- 2) Göz tek noktaya odaklanmaktadır.
- 3) Havada tek veya çift tur yaparken eğer bacak değiştiriliyorsa pozisyona hemen geri getirilmektedir.
- 4) Zıplarken vücudun enerjisi yukarıda hissedilmektedir. Kalça ve vücut yukarı doğru çekilmekte ve kollar kapatılırken vücuda yakın hissedilmektedir.

(Şekil 16) Dansçı, zıplamadan önce plié yaptıktan sonra vücut ağırlığını ayak parmak uçlarında hisseder.

(Şekil 17) Dansçı, baş kullanarak bir noktaya bakıp kollarını da birinci pozisyonda kapatıp ayaklarını da hemen değiştirir.

(Şekil 18) Dansçı havada döndükten sonra beşinci pozisyona parmak uçlarını da kullanarak yumuşak bir şekilde iner.

1.1.2. İki Bacaktan Başlayıp Tek Bacakta Biten Zıplamalar

1.1.2.1. *Sissone*

Sissone havada iki bacağın açılması anlamında kullanılır. Her yöne ve değişik pozisyonlara inilerek yapılabilir. Klasik bale derslerinde ve bir çok klasik bale eserinde başlıca *sissones* hareketleri şunlardır; *Sissone Ouverte in Arabesque* ve *Attitude Croisee Back*, *Sissone Develope A'laseconde*, *Sissone Faillie*, *Sissone Battue Fermée Arabesque Effacée*. Yapılan bu *sissones* hareketlerinin hepsinin kendine özgü; görünüş ve duruş pozisyonları vardır.

(Şekil 19) Dansçının havada *Sissone* yaparak yandan görünümü

Dansçının *sissones* hareketlerinden birini yaparken dikkat edilmesi gereken en önemli unsur; dansçının yerden havaya yükselip, zıplama hareketini bitirdiğinde yerde üzerinde olacağı bacağına -destek bacak- bacaklarının devamı olarak kalçasını ve son olarak kalçasının devamı olarak vücudunu ve göğüs kafesini hareket ile birlikte ileriye doğru -gittiği yöne doğru- taşıması gerekliliğidir.

Dansçı hareket ederken bütün vücudunu tek bir parça olarak düşünmeli, *plié* yaptıktan sonra zıplayarak yerden yükselmeli, havada hareketin gerektirdiği pozisyonu hemen göstermeli, harekete başladığı noktadan, hareketi bitireceği pozisyona ilerleyerek *sissonne* hareketini bitirmelidir. *Sissonnes* hareketlerini uygularken yapılması gereken önemli hususlar aşağıdaki gibidir;

- 1) Hareketin enerjisi zıplama anında, havada iken gösterilmektedir. Beşinci pozisyondan *plié* ile birlikte yapılan zıplama anında dansçı havada - hareketin küçük ya da büyük oluşuna bakmadan- bacaklarını, ayak bileğini ve ayak parmaklarını hemen germektedir.
- 2) Dansçı, kalçasını ve vücudunu hareket ile birlikte ileriye -gideceği yöne doğru- beraberinde taşımaktadır.
- 3) Dansçı havada iken, vücudunun çizgisi yapılan hareket için istenilen ideal poza göre doğru bir biçimde verilmektedir.

(Şekil 20) Dansçının Sissonne Arabesque yaparak havadaki üçüncü pozisyonunun görünümü

1.1.2.2. *Sissone Fermée*

Sissone Fermée hareketi; müziğin ritmi ve harekete göre üç değişik yöne ilerleyerek yapılmaktadır. O kadar dinamiktir ki; hareket havada fotoğraf şeklinde gösterilmektedir. Dansçı hareketi öne doğru ilerlerken aktif olan ön bacağı keskin bir şekilde açmaktadır. Yana ve arkaya açarken ise mümkün olduğu kadar seri bir şekilde yapması istenir.

Sissone fermée hareketi öne doğru yapılırken dansçıdan zıpladığında kalçasını ve vücudunu öne doğru itmesi, arka bacağı ve kolları ile aynı anda *arabesque* pozisyonunda olması istenir. Eğer dansçı hareketin başladığı an hızlı bir şekilde kollarını gerekli pozisyona getirmez ise hareketin ivmesini durdurabilir; bu yüzden dansçıya *sissone fermée* hareketini yaparken ellerini ve başını hareketi yaptığı yöne doğru çok keskin ve hızlı bir biçimde kullanması söylenir. Dansçıdan *plié* yaptığında vücudunu, destek kalçasının tam üzerinde değil biraz daha önünde yerleştirmesi istenir. Dansçının bacaklarını ile birlikte göğsünü de kullanarak harekete başlaması, bu güç ile zıplaması, zıpladığında ise başlangıç noktasından bitiş noktasına alacağı mesafenin olabildiğince uzun olabilmesidir. Yapılan harekette ritim yavaş olursa, dansçıdan beşinci pozisyona inerken ayak ve parmak uçlarını daha yumuşak kullanması beklenir. Eğer ritim hızlıysa dansçı parmak uçlarını daha seri kullanmalı ve beşinci pozisyona daha erken inmelidir. Dansçı bu hareketlerde pozisyonlara kontrollü bir şekilde inmeyi ve vücut ağırlığını kontrol etmeyi öğrenmelidir. *Sissone fermée* hareketi yana doğru yapılırken, dansçı havada yana doğru uzattığı bacağının arkaya doğru gitmemesi için dikkat eder. Bacağını kalça hizasının biraz önünde ve *turn-out* denilen pozisyonda tutar. Topuklarını ise yine bacakların kalçadan kontrol edilerek dışa dönük ve açık bir biçimde tutulduğu *turn-out* pozisyonu ile destekler. Dansçı üst vücudunu bacaklarından ve kalça seviyesinden daha arkada bir pozisyonda bırakmamalı, destek bacağı ise kalçasının biraz daha önünde bir noktada tutmaya dikkat etmelidir.

(Şekil 21) Dansçının havada Sissone fermée pozisyonunun görünüşü

Sissone fermée hareketinde, dansçının vücut ağırlığını ve kontrolünü iyi anlaması gerekir. Ağırlığı kontrol edebilmesi için yapması gereken en faydalı egzersiz; dansçının hareketi yerde bir kare çizircesine (*kutu şeklinde*) öne, yana ve arkaya ilerleyerek yapmasıdır. Hareket genelde beşinci pozisyonda, sağ bacak önde başlar. Öne doğru sağ bacak ile bir *sissone fermée* hareketi, devamında sağ yana doğru ve bacak/ayak değiştirerek beşinci pozisyonda biten bir *sissone fermée* hareketi, arkaya doğru sağ bacak ile bir *sissone fermée* hareketi ve en sonunda sol yana doğru ve bacak /ayak beşinci pozisyonda biten *sissone fermée* ile tamamlamaktadır.

Sissone Fermée yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli ise şu şekildedir;

- 1) Bütün vücut ağırlığı havaya zıpladıktan sonra yukarı doğru çekilmelidir. Kalça ve göğüs pozisyon olarak bacakların bulunduğu alandan hareket ile birlikte ilerlemenin yapıldığı yöne doğru daha ileride olmalıdır. Dansçıdan hareketi yaparken bacakları havada hemen pozisyonuna getirerek ideal hareket fotoğrafı için poz vermesi beklenir.

- 2) Havada poz anında dansçı öne, yana ya da arkaya doğru ilerlemektedir.
- 3) Zıplamadan önce ve sonra doğru *plié* yapmak önemlidir. Bunun için ayak bileklerinin ve dizlerin doğru kullanılması gerekmektedir.
- 4) Dansçının zıpladıktan sonra iki bacağını aynı anda açması, havada kalmaya çalışılması şarttır.
- 5) Hareket, öne ve arkaya yapılırken dansçının vücut merkezini doğru kullanması gerekir.
- 6) Kollar zıplama hareketi için yardımcı unsurlardır. Zıplarken kolların bacaklarla beraber pozda olması, aynı anda kullanılması şarttır.

1.1.2.3. *Sissone Ouverte*

Sissone ouverte hareketi, genellikle *arabesque* veya arkaya *attitude croisée* şeklinde havada gösterilerek yapılan bir harekettir. Dansçı, beşinci pozisyondan *plié* yaparak, hareketin fotoğraf pozunu havada doğru bir şekilde gösterdikten sonra bütün vücut ağırlığını ineceği poza taşımaktadır. Dansçı hareket anında kalça ve vücudunun ağırlığını hareketin ilerlediği yöne doğru taşımalı, ayak parmak uçlarını kullanarak *plié* ile birlikte destek bacağına üstüne, yere inmelidir. Dansçının sırtı dik ve güçlü tutulmalıdır. Göğüs kafesi ise ilerde olmalıdır. Arkadaki bacağı fırlatmadan, kontrollü bir biçimde ve hareket için doğru kabul edilen bir çizgi içinde -aşağı yukarı oynatmadan- yerleştirmesi gerekmektedir. Kolların pozisyonu ise hem havada ve hem de yere indikten sonra doğru ve düzgün hareket içinde olmalıdır.

Sissone ouverte hareketi, başka bir harekete geçiş hareketi olarak da kullanılmaktadır. *Sissone ouverte* hareketi, bacakların pozisyonu önden arkaya değiştirilerek yapılırken genelde *arabesque* ya da arkaya *attitude croisé* hareketi yapılmaktadır. Hareket beşinci pozisyondan *plié* yaptıktan sonra güçlü bir şekilde havaya zıplayarak yapılır. Hareket yapılırken vücut ağırlığının tümü öne verilmekte ve daha önce belirlenmiş olan pozisyona inilmektedir. Hareket *croisé* (*çapraz*) olarak yapılırken sağ bacak önde *plié*

yapıldıktan sonra, yer olabildiğince çabuk itilmektedir. Arkadaki sol bacak ise vakit kaybetmeden öne doğru, diagonal çizgide açılmaktadır. Kalça ve üst vücut, *croisé* pozisyonuna geçerken yukarı ve öne doğru gitmektedir. Sağ kol pozisyonunda yukarda; sol kol ise üçüncü pozisyonda yanda kalmaktadır.

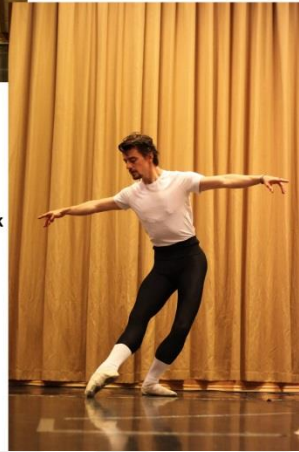
(Şekil 22) Beşinci pozisyonda ayak bilekleri serbest demi-plié yaparken görünümü

(Şekil 23) Havada bacak değiştirdikten sonraki Arabesque croisé pozisyonu

(Şekil 24) İndikten sonraki
Sissone croisé pozisyonu

(Şekil 25) Plié'de kalıp
arka bacağı öne getirerek
Assemble pozisyonuna
hazırlanışı

1.1.2.4. Sissone ile Developpé A'la Seconde

Sissone ile *developpé a'la seconde* hareketinde dansçı, *plié* yaptıktan sonra beşinci pozisyonda yana doğru ilerleyerek zıplamakta ve yandaki çalışan bacağı doğrudan düz bir şekilde ya da *passé* denilen pozisyondan geçerek - *passé* çekerek-¹³ yana açılmaktadır. Bu hareket, müziğin ritmine göre hızlı ya da yavaş yapılabilir. Eğer müziğin ritmi hızlı ise *sissone* küçük derecede ve çalışan bacak kalçadan 45 derece açılarak yapılmaktadır ve bu çeşit harekete *petite* (küçük) denir. Yavaş tempoda ise dansçı çalışan bacağın dizini müziğin ritmi ile birlikte çekebildiğince yukarı seviyeye çekmekte ve bacak kalçadan 90 derece açılarak yapılmalıdır. Bu çeşit harekete ise *grande* (büyük) denir. Dansçı havada mümkün olduğunca kalmaktadır ve çalışan bacağı arkaya beşinci pozisyona kapatarak *plié*'ye inmektedir. Bu hareketler ilerleyerek yapılmaktadır.

¹³ Passe çekerek: diz çekmek anlamına gelmektedir

Müziği Çaykovski'ye ait, koreografisini Balanchine'nin yaptığı; Pas de Deux adlı eserin erkek varyasyonunda dansçı dört kez bu hareketi yapmaktadır. Bu hareketi yaparken bütün sahneyi ilerleyerek geçecek şekilde ileri doğru ilerler. Dansçı bu hareketi yaparken uzun süre havada kalmakta ve bacağını passé hareketi ile yana doğru açarken dizini mümkün oldukça yukarı seviyelere kadar çekmektedir.

Sissone ile développé a'la seconde yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar aşağıdaki gibidir;

- 1) Doğru ve derin bir *plié* yapılmakta ve yer mümkün olduğunca çabuk itilerek havaya zıplanmaktadır.
- 2) Diz passé denilen pozisyonda yukarı doğru çekilirken vücuda yakın tutulmakta; diğer bacak ise yana doğru uzatılmaktadır.
- 3) Ritmin hızlı ve yavaş oluşuna göre harekette havada iken pozisyon tutulmaktadır.
- 4) İstenilen pozisyona inilirken *plié* oldukça yumuşak yapılmaktadır.

(Şekil 26) Dansçı dizini vücuduna yüksek çekerek Sissone Developpé pozisyonuna hazırlanır.

(Şekil 27) Dansçı yana doğru zıplayarak pozisyonu gösterir

1.1.2.5. Sissone Faillie

Sissone faillie bir geçiş hareketi niteliğindedir ve diğer yapılan zıplama hareketlerini birbirine bağlamaktadır. Balanchine stiline göre öne doğru *sissone faillie* hareketi yapılırken iki bacakla zıpladıktan sonra arkadaki bacağın çabucak yere indirilmesi istenmektedir. Vücut ağırlığının tam zamanlama olarak hareketin yapılışı ile birlikte öne doğru itilmesi, hareketin doğru bir *plié ile* sonlandırılması istenir. Hareket yapılırken destek bacağın ardından gelecek çalışan bacağın -arkadaki bacağın- kolun pozisyonuna göre çaprazlanması -diğer tarafa itilmesi- istenir. Göğüs bölgesi ise ileri doğru alınmalıdır. Fakat hareketi yaparken uyulacak kurallardan biri de gerili olan bacağın yerden hızlı bir biçimde geçerken ayağın tabanının yere vurulmaması gerekir. Bu nokta dansçının *sissone faillie* hareketini yaparken üzerinde önemle durması gereken unsurdur. Bunu yapmanın tek yolu ayağın yerden geçerken parmak uçlarının gerili olması, yere inişin yumuşak olmasıdır. Eğer müziğin ritmi hızlı ise arkadaki bacak kalçadan 45 derece kadar yükselmeli, dansçının yukarıya doğru fazla

zıplaması gerekmez. Böylece dansçı harekete başladığı noktadan öne doğru fazla bir ilerleme kaydetmiş olmaz. Hareketi yaparken ayak parmak uçlarının gerilmesi ve arkadaki bacağın öne doğru çapraz bir biçimde geçmesi ve hızlıca yere inmesi gerekmektedir. Vücut ağırlığı ise bir sonraki gelecek olan harekete göre bacağın üstüne doğru taşınmaktadır. Dansçının diğer *sissonne* hareketlerinde yapmış olduğu gibi havada kalıp ideal fotoğraf pozunu vermesi gerekmektedir.

Müziğin ritminin yavaş olduğu durumlarda dansçı hareketin ilerlediği yöne doğru nispeten daha çok ilerlemekte ve daha fazla zıplamaktadır. Böylece; arkadaki bacak kalçadan 45 dereceden biraz daha fazla bir açıyla yukarı kalkarak havada ideal fotoğraf pozunu vermektedir. Arkadaki bacak çaprazlanarak öne doğru geçirilmekte ve vücut ağırlığı destek bacağın üstüne alınmaktadır. Bir kol üçüncü pozisyonda, diğer kol ise ikinci pozisyonda olmaktadır. Küçük ve hızlı ritimlerde kollar küçük *port de bras*¹⁴ yaparak daha alçak pozisyonda kullanılmaktadır. Bu geçiş hareketi yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar şunlardır;

- 1) Dansçı yerden zıpladığında, havada iken iki bacağına da aynı anda hareket ettirir ve havada göstermektedir.
- 2) Dansçı arkadaki bacağına yere indirdikten sonra vücut ağırlığını öne alarak bir sonraki gelecek olan harekete doğru ilerlemektedir.
- 3) Hareketin bitiminde ayak parmak uçlarıyla yumuşakça yere inilmektedir.
- 4) Müziğin ritmine göre *plié* ile iniş yapılmaktadır.

¹⁴ Port de Bras: Baledede kol hareketleri anlamına gelmektedir.

(Şekil 28) Dansçının Sissonne faillie için vücut ağırlığını diğer bacağına taşıırken

1.1.2.6. *Saute Rond De Jambe*

Saute rond de jambe hareketi, *sissonne* hareketine benzemektedir ama tek parça halinde yapılan bir harekettir. Dansçı, yeri iki bacakla ittikten sonra *sissonne* hareketinde gibi olduğu yerde, çalışan bacağın ayağını yeri sürterek ikinci pozisyona yana doğru kalçadan 90 derece kaldırarak açmaktadır. Bu pozisyon aynı zamanda *assemblé* hareketinin başlangıcına benzemektedir. Diğer bir şekilde ise ikinci pozisyon yerine bacak beşinci pozisyona açılır; bu kez bacak kalçadan 45 derece yukarıya veya biraz daha yukarıda olmaktadır. Dansçı ayağını zıplamadan önce yere sürtme, *sissonne* yapar gibi zıplar, dinamik bir şekilde çalışan bacağı açmaktadır. Destek bacak, ayak parmak uçları gerili ve aşağıya doğru bakmaktadır. Dansçı *rond de jambe* yapmadan önce pozisyonu havada göstermektedir. Tek *rond de jambe* yaparken dansçı hareketi geniş ve dolu göstermektedir. İki (*double*) *rond de jambe* ise küçük ve

hızlıdır. Bu nedenle dansçı harekete erken başlamaktadır. Dansçı pozisyona inerken önden yana açtığı çalışan bacağını arkaya doğru kapatarak küçük *assemblé* yapmaktadır.

Saute rond de jambe hareketini gerçekleştirirken dikkat edilmesi gereken unsurlar şu şekildedir;

- 1) Yer iki bacak ile itilmekte, ayak yere sürtülerek açılmaktadır.
- 2) Kalça ve vücut ağırlığı yukarı çekilmektedir.
- 3) Kollar pozisyona göre açılmakta, çalışan bacak ise gereken yüksekliğe göre (45 derece ya da 90 derece) açılmaktadır.
- 4) Tek veya çift *saute rond de jambe* yapılırken çalışan bacağın sallanmamasına dikkat edilir.
- 5) Hareketin sonunda *plié*'ye inişin kontrollü yapılması gerekir.
- 6) *Plié*'ye inerken dansçının sırt ve vücudunu serbest bırakmaması gerekir.

1.1.2.7. *Assemble*

Soubresaut pozisyonunda iki bacak havada yapışık, ayak bilekleri beraber ve parmak uçları ile dizlerin gerili bir biçimde tutulması, iç kasıklar birbirine değecek bir şekilde yapılmaktadır. *Assemblé* hareketi ise dansçının olduğu yerde ya da ilerleyerek ritme göre büyük ya da küçük olarak yaptığı bir harekettir. Dansçı dizlerini kırarak beşinci pozisyonda *plié* yaptıktan sonra ayağını sürtmekte ve *plié* yapmaya devam ederken hareketi hiç durdurmadan devam etmektedir. Çalışan ayak parmak ucu gerilmektedir ve devamında zıpladıktan sonra bacaklar dizler ve ayaklar birbirine birleştirilmektedir. *Assemblé* havada gerçekleşen bir zıplama değildir. Dansçı bacakların beraber olduğunu hissettiğinde havada sabit bir fotoğraf pozu verebilir ancak bacaklarını birbirine vurarak dengesini bozmamalıdır. *Assemblé* hareketi genellikle *sissonne* , *sissonne faillie*, *coupe*, *glissade*, *chassé* , *pas de basque*, *sissonne simple* gibi adımlarla birlikte yapılabilmektedir.

Dansçı eğer *assemble* hareketini *sissonne faillie* ile birlikte yaptığı takdirde; çalışan bacağı çapraz biçimde öne almakta, bacaklarını havada beraber tutup

plié yaparak inmektedir. Dansçı herhangi bir *assemblé* pozisyonu yaptıktan sonra beşinci pozisyona yumuşak *plié* ile inmektedir.

Asesmble hareketi yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar şunlardır;

- 1) *Plié* güçlü yapılmakta ve hareket hiç durmamaktadır.
- 2) Öne, arkaya ve yana yapılırken ayak hafif sürtelerek açılmakta ve vücut ağırlığı ortada tutulmaktadır.
- 3) Ayak ve parmak uçları havada gerilmektedir.
- 4) Hareket anında kalçanın ve vücudun ağırlığı yerden yukarıya doğru çekilmektedir.
- 5) Hareket anında adımlara uygun kollara özen göstermek gerekmektedir

(Şekil 29) Dansçı, havada kollar üçüncü pozisyonda iki bacak birbirine yapışık şekilde *Asesmble* pozisyonunu gösterir

1.1.2.8. *Simple Assemble*

Simple assemble, ilerlemeden ve üç değişik yöne doğru yapılmaktadır. *Plié* yapıldıktan sonra çalışan bacak beşinci pozisyonda ve yeri sürterek açılmaktadır. Yukarı doğru fırlatılan bacağın dizi ve parmak ucu gerilmektedir. Çalışan bacak maksimum olarak kalçadan 45 derece yukarıya kaldırılmakta, destek bacak ise yeri kuvvetlice itmektir. İki bacak havada birbirine yapışık bir şekilde *-soubresaut-* pozisyonunda buluşmaktadır. Dansçı iki bacağını havada birleştirip ideal fotoğraf pozu vermeyi düşünmektedir. Beşinci pozisyona inerken parmak uçlarını gererek, ses çıkarmadan *plié* yaparak yumuşak bir biçimde yere inmektedir. Verilen egzersize göre kollar aşağıda ya da uzun kullanılır. Kollar *glissade faillie* ile birinci pozisyondan ikinci pozisyona geçerken açılır. Çok hızlı olan tempolarda bacak yeri sürterek yeri ittikten sonra eş zamanlı olarak çalışan bacak ile beraber 45 derece yukarıya kadar fırlatılmaktadır. Yavaş tempoda ise yeri sürterek ittikten sonra bacak daha yükseğe fırlatılmakta ve dansçı bütün gücüyle havada asılı kalmaya çalışmaktadır. Hareketi yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar ise şu şekildedir;

- 1) Dansçı ilerlemeden, bacaklarını havada beşinci pozisyona hemen kapatarak fotoğraf pozu verecektir.
- 2) Kalça ve gövde zıplamanın hemen sonrasında yere inerken bacakların üstüne taşınmaktadır.
- 3) Dansçı yana doğru *assemblée* hareketi yaparken çalışan ayağını yere sürterek açmaktadır.

İlerleyerek yapılan *assemblée* hareketinde ise ayaklar havada olabildiğince birleşik ve beraber tutulur. Zıplama üç tarafa doğru da yapılmaktadır. Genelde öne ve yana *assemblée* hareketi yapılmaktadır. Hareketin yapılışında destek bacak ve çalışan bacak çok hızlı bir biçimde hareket ederek havada aynı anda buluşmaktadırlar. İlerleyerek yapılan *assemble* de *simple assemblée* gibi yapılır. Dansçı öne ve yana doğru ilerlerken doğru bir biçimde göğsü önde, vücudunu arkaya vermeden, bütün ağırlığını öne taşıyarak zıplamalıdır. İki bacak da dansçı yukarı doğru zıplarken birbirleri ile koordineli olmalıdır. Böylece kollar ve

gövde beraber bir biçimde, çok dinamik bir *assemblée* hareketini havada asılı ideal bir fotoğraf pozunda göstermek mümkün olmaktadır.

Suki Schorer, 'Balanchine Technique' adlı çalışmasında, George Balanchine'nin; ilerleyerek yapılan hızlı ritimli *assemblée* hareketinin, dansçının atak bir şekilde çok zıplamadan fakat *plié*'yi doğru kullanarak, yerde hiç sekmeden yapılması belirttiğini aktarmıştır. Eğer müzik yavaş ritimde ise dansçının daha derin bir *plié* yaparak destek bacağıyla yeri itmesi gerekmektedir. Çalışan bacak ile destek bacak olabildiğince yerden yukarıda, beşinci pozisyonda havada buluşmaktadırlar. Dansçı öne doğru ilerleyerek yapmış olduğu geniş ve büyük bir *assemblée* hareketinde sanki havada oturduğu hissini vermesi gerekmektedir. Bacaklar gövdeyi ileri itmeli, ayaklar beraber olmalı, gövde ilerde tutulmalı, karın içerde ve baş ise ileri doğru bakmalıdır. Hareketi yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar ise şu şekildedir;

- 1) İyi ve doğru *plié* yapılmakta ve yer güçlü itilmektedir.
- 2) Zıpladıktan sonra ilerlerken kalça ve gövde beraberinde götürülmektedir.
- 3) Destek ve çalışan bacak birbirine havada yapışık olmalıdır.
- 4) Havada doğru pozisyonda olunmalıdır.

(Şekil 30) Simple Assemblé pozisyonunun havadaki görünümü

1.1.2.9. *Cecchetti Assemblé*

Dansçı bu assembléyi yaparken havada balon gibi bir şekil içinde kalmakta ve poz vermektedir. *Cecchetti assemblé*, ilerlemeden ya da ilerleyerek yapılabilir. *Simple assemblé* veya ilerleyerek yapılan *assemblé*'ye benzer. Fakat üzerinde durulması gereken nokta; çalışan bacağı yere sürttükten sonra hiç vakit kaybetmeden bacağın dizden kırılmaya başlamasıdır. Aynı zamanda dansçı havada iki dizi kırık bir şekilde ve ayakları ise uzun bir süre beraber bir durumdadır. Kollar genelde geniş bir ikinci pozisyonda kullanılmaktadır. Eller ve bilekler ise hafif hissi yaratmalı ve havadayken ise vücudun yanında tutulmalıdır. Hareketi yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıdaki gibidir;

- 1) Yerden yüksek zıplamakta ve kalça yukarı çekilmektedir.
- 2) Dizleri havada beşinci pozisyon şeklinde kırılmaktadır.

(Şekil 31) Cecchetti Assemble hareketinin havadaki görünümü

1.1.2.10. Assemble Battu

Assemble battu hareketi; ilerleyerek ve ilerlemeden yapılabilir. Yana *simple assemblé battu* hareketi yaparken dansçı olduğu yerde durup, yerden yeteri kadar zıplamaktadır ki bacak havada yer değiştirebilsin. Önemli olan dansçının havada vuruşlarının derin olmasıdır. *Assemblé* tek bir vuruş ile ilerleyerek de yapılmaktadır. Destek bacak çalışan bacak ile buluştuktan sonra birbirine geçmekte ve değişmektedir. İlerleyerek olan yapılan *assemblé* hareketlerinde dansçı, ilerlemeyi düşünmez. Örnek olarak dansçı *glissade faillie* ile dördüncü pozisyona geçtikten sonra ilerleyerek yapmış olduğu *assemblé* hareketini yaparken hareketin zamanlamasını iyi ayarlamayı, iyi bir *plié* yapmayı ve öndeki bacağını itmeyi, kalça ve vücudunu ileriye doğru almayı düşünmektedir.

1.1.2.11. *Entrechat Cinq (Entrechat Six De Volée)*

Entrechat cinq hareketinde *assemblé*, ilerleyerek yapılmakta ve iki vuruştan oluşmaktadır. Genelde *diyagonal ecarte* yönünde veya doğrudan öne doğru ilerlerken olmaktadır. Çalışan bacak aşağıda alçak bir seviyede olmaz; onun yerine destek bacak çalışan bacağın seviyesine gelip buluşmaktadır. Destek bacak önce çalışan bacağın arkasına, ardından önüne vurulduktan sonra arka tarafa geçirilir ve hareketin sonunda beşinci pozisyona inilir.

Dansçı *entrechat cinq* hareketini yana doğru yaparken ilerleyerek çalışan bacağı hafif önden sürterek *a'la seconde* (ikinci) pozisyona getirip yeri itmektedir. Kalça ve vücudunu yukarı çekip kollarını koordine ederek *plié* yaptıktan sonra ikinci pozisyona avuç içlerini aşağıda olacak şekilde yana doğru açmaktadır. Bu sırada bacak ise pozisyonunu kolaylaştırır ve hafif bir biçimde *effacé* denilen bir pozisyon olarak öne doğru geçer. Karın kaslarının yardımıyla gövde ve vücudu öne doğru alınır. Baş ise yukarıda ve dansçı havada *ecarte* pozisyonundaymış gibi görünmektedir.

Entrechat cinq hareketi öne doğru ilerleyerek yapıldığında, dansçı çalışan bacağına yere sürterek kalçadan 45 derece yukarıya kadar kaldırır ve sonra vücudunu merkeze alır. Çalışan bacak destek bacak ile buluşturulduktan sonra kolların da bacaklarla koordine olması, hafif bir biçimde ikinci pozisyonda önde avuç içleri aşağıda iki bacaklar ise makas gibi yana açılarak vuruşlar yapılmaktadır. Dansçı bu sırada vücut ağırlığını arkaya vermemelidir. Karın kaslarının yardımıyla vücudunu öne almalı ve havada kaldığını hissetmektedir. Bu hareketi yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıdaki gibidir;

- 1) Kalça zıplarken yukarı çekilmektedir.
- 2) Destek bacak çalışan bacağın üstüne hemen getirilmektedir.
- 3) Karın kasları kullanılarak vücut düz tutulmaktadır.
- 4) Bacak vuruşları için bacakları öne ve arkaya geçirirken önde ve merkezde olunmaktadır ve bacaklar hafif önde yana *a'la seconde* (ikinci) pozisyonuna getirilmektedir.
- 5) Bacak vuruşları iyice geçirilerek havada gösterilmektedir.

1.1.2.12. *Brise*

Brise vuruş hareketi olarak genellikle diyagonal bir biçimde yapılmaktadır. (*effacé* öne, *effacé* arkaya) Bu hareket, öne ve arkaya ilerleyerek yapılmaktadır, fakat pozisyonu bozacak şekilde çok fazla ilerleme kaydedilmez. Hareketin özelliği öne ve arkaya yapılırken; bacaklar ve ayaklar gerili ve beraber bir biçimde olması, ileri ve geriye doğru hareket edilirken aynı anda üst vücudun da *port de bras* yaparak değişmesidir. Vücut ağırlığı *brise* yapıldığında ortada merkezdedir.

En önemli unsur; iki bacağın havada buluşması, bacakların havada değişip beşinci pozisyona parmak uçlarını kullanarak yumuşak inilmesidir. Sadece destek bacağın gelip çalışan bacağın değişmesi bu hareketi gerçekleştirmek için yeterli değildir.

Dansçı; öne doğru *brise* yaparken pozisyon *croisé* sol ayak önde *plié* yapmaya başladıktan sonra dansının arka sağ bacağı birinci pozisyondan ayak tabanı yeri yumuşakça hissettikten sonra sürterek hiç vakit kaybetmeden merkezine doğru 45 dereceye yukarıda iken destek bacak yeri itmektir. Bununla birlikte dansçı; kaldırmış olduğu çalışan bacağı ve geri ve yeri itmiş olduğu destek bacağı havada koordine etmektedir. Destek bacağı fırlattıktan sonra yeri terk eder enerjik ve hızlı bir şekilde havada çalışan bacakla vurarak değişmektedir.

Dansçı çalışan bacağı, fırlattıktan sonra zaman kaybederek aşağıda değiştirmez. Hareket diyagonal şekilde öne ilerleyerek olmaktadır. Dansçı vücut önde iken kalça ağırlığını yukarı aldıktan sonra tekrar vücut ağırlığını geriye, arkaya almaz. Dansçı kendini havada iken sandalyede oturur gibi hissetmekte fakat bacakları önde gerili bir biçimde olmaktadır. Dansçı hareketi yaparken bacaklar, iç kasıklar ve ayaklar parmak uçları gerili bir makas gibi birbirine geçerek açılmakta ve kapanmaktadırlar. Parmak uçları yere doğru inerken yeri hissettikten sonra sol ayak önde yumuşak bir şekilde beşinci pozisyona inmektedir. Bütün bu hareketler *plié* yaptıktan sonra devamlı bir şekilde beşinci pozisyona inene dek akışkan bir şekilde olmaktadır. Hareketi öne yaparken kollar da hareket ile koordineli olmalıdır. Örneğin; sol kol birinci pozisyonda

aşağıda ne zamanki sağ bacak önde gerili sağ kolda bacağın aynı çizgisinde baş çene kolu takip etmektedir.

Arkaya brise yaparken dansçı, beşinci pozisyonda *croise*¹⁵ bir biçimde, sağ ayak önde *plié* yapmaya başlar öndeki sağ bacak destek bacağın yanından *effacé* arkaya gitmektedir. Dansçı ayağı ile hafifçe yere sürttükten sonra birinci pozisyondan *plié* yapmaya devam eder. Dansçı yukarı doğru kaldırmış olduğu çalışan bacağı arka omurga kısmına kalçadan 45 derece yukarıda, sol destek bacak ise yeri itmektir. Dansçı tekrar fırlatmış olduğu çalışan bacağı ve yeri iten destek bacağını iyi zıplayarak koordine etmektedir. Dansçı havaya yükselir, destek bacak hemen çalışan sağ bacak ile buluşur ve havada değişmektedir.

Dansçı çalışan bacağı fırlattıktan sonra tekrar düşürüp değiştirmemektedir. Ne zaman ki destek bacak çalışan bacakla havada değişirken adım arkaya diyagonal bir şekilde ilerlemektedir. İki bacak havada makas şeklinde değiştikten sonra dansçı beşinci pozisyona *croisé* sağ ayak önde iki bacak yumuşak bir şekilde parmak uçlarını kullanarak *plié* pozisyonuna iner. Dansçı *effacé* arkaya iki bacak zıpladıktan sonra sırtını tutar göğüs açık gövde yukarda olmak durumundadır. Genelde kol ve baş yanda olur çalışan bacağın yanında birinci pozisyonda olmaktadır.

Brise hareketi arkaya yapıldığında; sağ kol önde birinci pozisyonda etrafında sol kol ikinci pozisyonda olmak durumundadır. Baş *brise effacé* arkaya, yaparken standart *effacé* çizgisine bakar. Dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar ise aşağıdaki gibidir;

- 1) *Brise* yapmadan önce adım atılmamakta, *plié* yaptıktan ve yeri yumuşak sürttükten sonra; çalışan bacağı fırlatarak ve zıplayarak ilerlenmektedir.
- 2) Öne ve arkaya yaparken çalışan bacak ayakları gererek (*point*) merkez çizgisine fırlatılmaktadır.
- 3) Alttaki bacağı değiştirmek için bacak hemen çekilmektedir.
Bitirirken düzgün ve yumuşak beşinci pozisyona inilmektedir.

¹⁵ Croise: Köşeye doğru anlamına gelen Croise; seyirciye göre vücut ile bacaklardan birinin çapraz olarak yerleşmesidir.

(Şekil 32) Dansçının plie yapıp Brise hareketine başlamadan önceki görünümü

(Şekil 33) Birinci pozisyondan hafifçe zemini süreterek geçiş pozisyonu

(Şekil 34) Çalışan bacağın vücut ağırlığının önüne gelmesi

(Şekil 35) Çalışan bacağın vücut ağırlık çizgisinin önündeki pozisyonu

1.1.2.13. *Glissade*

*Glissade*¹⁶ Fransızca sözlük anlamı 'kaymak' demektir. Yapılan bütün glissade hareketleri ilk açılan ayağın dışarı doğru kayarak devamında ikinci ayağın parmak ucuyla geçilecek olan hareketin bitiş pozisyonuna yumuşak geçiş

¹⁶ Glissade: Kaymak anlamına gelen bu terim; önce bir ayağın yana doğru plie yapması ve diğer ayağın kayarak onun yanına gelmesi için kullanılmaktadır.

hareketiyle olur. Bir anlamda yerin tozunu almak gibidir. *Simple glissade* beşinci pozisyondan nispeten küçük hızlı havada donarak ikinci ve dördüncü pozisyonu göstermeyle olur. Bağlayıcı hareketlerde sık sık zıplama hareketlerini birbirine bağlar. Dansçı bu hareketi hangi yöne yaparsa yapsın yukarı yeterli kadar zıplamalıdır. Dansçı *glissade* ikinci veya dördüncü pozisyona açarken havada bacaklarını ve ayak parmak uçlarını germeli vücudu yukarı çekmeli ağırlığını merkezde tutmalı kalçasını yukarı almalıdır. *Glissade faillié* yaparken dansçı ikinci ayağı beşinci pozisyona derin geçirerek veya dördüncü pozisyona genelde büyük zıplamalar için yapılan geçiş hareketleri için uygulanır. Bu zıplamalarda tempo yavaş ve ağır olur *simple glissade* gibi hızlı değildir. *Glissade faillie* yana doğru yaparken bacaklar geçiş yapmadan önce ikinci pozisyonu anlık gösterir. Öne doğru *glissade faillie* yaparken arka bacak gerili ve hemen öne getirir dansçı havada dördüncü pozisyonda donup kalmaz. *Glissade* beşinci pozisyondan yaparken en önemli unsurlar yerden zıpladıktan sonra ikinci ve dördüncü pozisyonu havada göstererek ikinci bacağı hemen getirdikten sonra temiz bir şekilde beşinci pozisyona kapatmayla olur. Dansçı ağırlığını gideceği yöne taşımalıdır. İki bacak ve parmak uçları gerili bacaklar iç kasıktan dönük topuklar önde kalça hizasının arkasında olmamalıdır. Birçok yapılan kombinasyonlarda dansçı vakit kaybetmeden vücut ağırlığının büyük bir kısmını *plié* yapmış olduğu bacağa taşımalıdır.

1- Bacaklar tam olarak ikinci veya dördüncü pozisyona açılır ve *echappe* yapar gibi bacaklar fırlatılmaz

2- Havada ikinci ve dördüncü pozisyon gösterilir. Dizler gergin ayak ve parmak uçları gerili kalça yukarıda olmalıdır

3- Beşinci pozisyona parmak uçlarını kullanarak yere vurmadan yumuşak kapatılır

4- *Plié* olabildiğince güçlü, zıplama olabildiğince yüksek olmalıdır

5- İkinci bacak hızlıca yere getirilir ve *plié* yaparak zıplama hareketi için enerji gösterilir

Kollar *glissade faillie* yaparken hareketin büyüklük ve genişliğe göre zıplamalarda çeşitli pozisyonlarda kullanılır. Daha büyüktür beşinci pozisyona kapatmalı *glissade* hareketindeki gibi kollar küçük ve kısa değildir. İlerleyerek yapmış olduğumuz *glissade* hareketinde kollar dansçının zıplaması ve havaya çıkması için çok önemlidir ve yardım eder. Dansçı zıplarken zamanlamasını çok iyi ayarlamalı kollar ve bacakları aynı anda koordine etmelidir. Kollar *glissade* yaparken ikinci pozisyonda göstererek devamında aşağıya doğru kapatılarak birinci pozisyondan *faillie* yaptıktan sonra yeri iterek zıpladıktan sonra belirlenmiş olan pozisyona kolu uzatarak inilir. Kollar çoğu zaman zıplarken hızlıdır.

(Şekil 36) Glissade pozisyonunun havadaki görünümü

1.1.2.13. *Emboité*

Bu kombinasyon öne, arkaya, küçük hızlı ve geniş yavaş tempolarda olur. Dönerek de yapılır. *Emboité* zıplama hareketidir. Yürüyüş gibi olmamalıdır.

Olduğumuz yerde yaparken ilerlemeden tek ayağa inerken vücut ağırlığı merkez çizgisinde olmalı yana doğru ilerlenmemelidir. Bütün *emboité* hareketlerini yaparken dansçının merkez çizgisinin vücudunun kaldırdığımız bacak hafif çaprazında olur. Dansçı kalçasını yukarı çekmeli bacaklar iç kasıktan çevrili topuklar önde olmalıdır. *Emboité* arkaya yaparken çalışan bacak iç kasıklardan dönük devamında diz içeriye doğru kıvrılmaz düşmez. *Emboité* yaparken yeri hızlı iterek zıplanmalıdır. Hızlı tempolarda zıplama küçük olur. Dansçının her iniş hareketinde devamlı yaptığında parmak uçlarında hisseder topukları yere vurmaz *plié* devam eder. Vücut ağırlığını üstünde hisseder. Olduğumuz yerde *emboité* yaparken enerjimizi olduğumuz yerde kullanmalıyız ilerlemediğimiz için. Dansçı zıpladıktan sonra yerden kalkmalı destek ayak her zıplama hareketinden sonra yerine geri gelmelidir. Ayrıca kaldırdığı getirmiş olduğu bacağı merkez çizgisinin çaprazına doğru geçirir. Küçük ve hızlı *emboité* yaparken olduğu yerde çalışan bacağı ve ayağı ani ve havada resim verir şeklinde gösterir ve çok yükselmez. Dansçı *emboité* doğru yaparken yeri iter ve parmak ucu ve ayağını iterek gerdikten sonra yükselir çalışan bacağı keskin bir şekilde 45 derece açtıktan sonra dizden kırarak merkez çizgisine çapraz geçirir. Arkaya *emboité* yeri ittikten sonra yaparken dansçının düşünmesi gereken dizini ve kaval kemiğini arkaya alarak tempoya göre havada göstermesidir. Eğer tempo hızlıyla dansçı çalışan bacağı kaldırarak ayağını *coupé* öne veya arkaya biraz daha yukarı kaldırabilir. İnişte de bu pozisyonu gösterir. Dansçının düşünmesi gereken dizini kaldırmalı ve en önemlisi topuğunu kaldırıp iç kasıklardan bacağın dönmesini desteklemesidir. Dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar!

1- Çalışan bacağı ve ayağı *coupé* öne, arkaya ya da alçakta *attitude* yaparken net gösterilmelidir. Çalışan bacak ayak ve parmak ucunu gererek merkez çizgisini geçmelidir.

2- Küçük *emboité*'ler de havada kalarak gösterilir.

3- *Plié* yaparken kontrollü olunur, topuklar yere sert vurulup ses çıkarılmaz.

1.1.2.14. *Jete*

Bu hareket üç değişik yöne doğru yapılır. Genelde yana öne ve arkaya da yapılır. Birçok bale öğretmenleri bu hareketi yapan doğru yeri süpürdükten sonra biraz zıplanır ve coupe pozisyonuna inilmesini ister. Bazı öğretmenler ise bacakları havada ikinci pozisyonda anlık havada gösterdikten sonra coupe pozisyonuna inilmesini ister. Ama genelde kısa mesafelere inilirken yana ve hafif öne başlandığı yere geri dönülür. Dansçı yana doğru ilerlemez merkezini korur. Dansçı simple assemblé yapar gibi çalışan bacağı yere hafif sürttükten sonra yana doğru merkezine destek bacağın yanına çekerken destek bacakta havada arkaya coupé yapar. Dansçı jete yaptıktan sonra *coupé* pozisyonunu indikten sonra gösterir. Dansçı plié yaptıktan sonra beşinci pozisyondan hafif sürterek çalışan bacağı fırlatır 45 derece biraz altında dizini gerdikten sonra öne veya arkaya coupé pozisyonuna iner iten destek bacak ve fırlatılan çalışan bacak beraber koordine olur. Yavaş tempolarda dansçı coupe pozisyonunu havada rahat gösterir çok hızlı tempolarda ise dansçı tam olarak destek bacağına germeye vakit bulamaz ve coupe pozisyonunu ancak indiği zaman gösterebilir. Dansçı jete hareketini seri halinde yaparken coupé pliéde beklemez hareket (plié, sürterek aç, yeri it) devam ederken bundan oluşur. Dansçı çalışan bacağı yere hafif sürtüp yana uzattıktan sonra havadayken destek bacak vakit kaybetmeden hızlıca pozisyona geçer. Sirtını tutar göğüs önde inerken parmak uçlarını hissederek yumuşak yuvarlayarak ayağının üstüne iner. Jete battu ise önemlidir. Dansçı simple jete yapar gibi başlangıcı ve bitişi aynıdır. Dansçı çalışan bacağı hafifçe fırlattıktan sonra iki bacak havada vurarak değişir ve ayaklar birbirine geçer. Bacaklar birbirine sürtmez vuruşlar nettir. Glissade jete battu, brisé volé öne, brisé volé arkaya. Merkezde yapılan bu hareketler ortaktır. Jete battu ve brisé volé ikisi de coupe pozisyonuna inilerek yapılır. Fakat görünüş aynı değildir. Jete hafifçe yana sürterek açılır. Brisé volé hafifçe yerden sürterek öne ve arkaya olur. Jete vuruşlarını nerdeyse dansçının kalça bölgesinin altında brisé volé ise dansçının önünde ve arkasında

olur. İlerleyerek de yapılır. Jete yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar;

- 1- Her zaman coupe pozisyonu pozisyona inildiğinde gösterilir
- 2- Hareket yapılırken yana doğru ilerlenmemelidir
- 3- Doğru bir şekilde yana doğru yeri hafif sürterek açılır, arkaya doğru a'la seconde açılmaz

(Şekil 37) Jete pozisyonunun havadaki görünümü

1.1.2.15. *Grand Jeté*

Bu büyük zıplamayı yaparken bacaklar gerili ayaklar havada aynı çizgi hizasında vücut yukarda kalça üzerinde kollar ve baş belirlenen pozisyona havada asılı resim verir şekilde yapılır. Dansçı çok iyi plié yaparak sekmeden kendini yerden iter ve bütün vücut ağırlığını ineceği pozisyona taşır. Dansçı ön bacağı mümkün olduğunca öne fırlatır ve arka bacağı yüksek pozisyona çıkarken iter. Balanchine bu hareketlerin hepsini bir anda ve tek pozisyonda görmek ister. Doğru koordinasyon battement yaparak yeri ittikten sonra kollarında yardımıyla gerekli olan dansçının havada poz vermesini vücudunu havaya kaldırmasına yardımcı olur. Eğer dansçı plié yaparken durur ve fırlattığı bacağın üstüne vücudunu kaldıramazsa hareketten verim alamaz. Hareketi glissade faillie ile yapıyorsa dansçı ikinci bacağı hızlı ve seri bir şekilde getirdikten sonra parmak ucunda ağırlığını hissettikten sonra adımı devam ettirmek için vakit olur. Step adım *pas courru* veya *chasse*¹⁷ ile yapıyorsa bacağı ineceği adıma kadar gergin tutar parmak ucunu yerde hissettikten sonra dizini kırarak plié pozisyonuna inerken bütün bacak kaslarını hisseder. Dansçı yeri itip kalça ve vücut de ağırlığını yukarı alıp havada ilerlerken arka bacağı hemen kaldırıp "arabesque" pozisyonunu uzatarak indiği ana kadar tutar. İki bacakta gergindir arka bacak kırık (attitude) pozisyonunda gözükmemelidir. Gövde hafif kemerli şekilde kalçanın biraz önünde göğüs açık ilerdedir. Dansçı havada bacaklarını savurmamalı bacak içi kaslarını kullanarak havada kendini kontrol ederek uzadığını hissetmelidir.

Grand jeté attitude yaparken dansçı fırlattığı bacağı havada uzatırken yeri ittikten sonra havaya çıkarken arkadaki bacağı kaldırıp 90 derece dizini kırarak havada pozda ilerler bütün vücudunu yukarı çeker özellikle arkadaki bacağı indikten sonra savurmaz. Pozu plié yapıp indikten sonra temiz bir şekilde gösterir. Tek bacağı inerken dansçı destek

¹⁷ Chasse: Öne arkaya ve yana açılan ayağı yerdeki ayağın izlemesi anlamına gelmektedir.

bacağı ve topuğu çok öne çevirirse cabriole yaparkende sakatlanabilir ve tehlikelidir. Sadece dansçı pozisyona inerken destek bacak önde yumuşak ve emin olmalıdır. Grand jete' yaparken dansçının dikkat etmesi gereken unsurlar.

- 1- Grand jeté yapmadan önce doğru plie' yapılır yere inerken parmak uçlarıyla ayak tabanı yumuşak olmalıdır
- 2- Sadece bacaklar fırlatılmaz. İyi zıplayarak vücut yukarda hissedilir
- 3- Önemli üç hareket ayrı ayrı yapılmamalıdır (battement zıpla, fırlat) ineceğın pozisyona kadar bu üç hareket birbirine bağlı olmalıdır
- 4- Öne doğru ilerlerken vücut ağırlığı ve sırt bırakılmamalıdır.

(Şekil 38) Dansçının efface ayak vuruşundan önce sırt hafif arkaya doğru görünümü

1.1.2.16. Chassé

Chassé, takip etmek anlamına gelmektedir. İkinci bacak ve ayak takip eder şekilde ilk bacağın arkasına gelerek iki bacak havada ve Soubresaut pozisyonunda öne giderken hızlı bir şekilde buluşmaktadır. Bu takip üç değişik yöne doğru olabilmektedir. Devamında dönerek daire çizilerek de Chassé hareketi gerçekleştirilmektedir. Hareket hafif hızlı veya yüksek yavaş ilerleyerek olmaktadır. Bu seçenekler müziğin ritmine göre seçilmektedir. Chassé ve Glissade hareketleri birbirine çok benzemektedir fakat görünüşleri farklılık göstermektedir. İki hareket de küçük zıplamalarda seri veya set olarak diğer gelecek olan adımlara bağlamaktadır. Bu iki hareket yavaş ve büyük zıplamalarda derin plié pozisyonuna inerek topladıktan sonra enerjiyi diğer geniş ve yüksek zıplamalarda göstermektedir. Küçük zıplamada chassé yaparak öne giderken ayak parmak uçları yerin üstünde küçük dördüncü pozisyon yaparak topuklar önde kalça ve gövde bacakların üstünde arka bacağın yeri itmesiyle olmaktadır. Ayaklar ve parmak uçları havada gergin durumda olmaktadır. Dansçı ilk önce plié yaparak arka ayağa yumuşak bir şekilde inerek öndeki bacağı takip etmektedir. Bu takip dansçının arka bacağına itip ön bacağına hafif değdiğini hissettikten sonra vücut ağırlığını bacağın üstüne alarak seri halinde kayarmış gibi yapmasıyla gerçekleşmektedir. Görünüş olarak bu zıplama hareketi chassé yukarıda hafif olmaktadır. Hareket aşağıya derin plié yaparak gösterilmemektedir. Arkaya ve yana yaparken de bu özelliklere dikkat edilmektedir. Chassé hareketi genelde beşinci pozisyondan başlamaktadır.

Chassé yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar ise aşağıdaki gibidir;

- 1- Zıplarken vücut ağırlığı yukarı çekilmektedir.
- 2- İkinci bacak hemen getirilerek ilk bacakla beraber buluşturulmakta ve ayak parmak uçları hemen gerilmektedir. İki bacak da havada gergin şekilde olmaktadır.
- 3- Küçük zıplamalarda ilk önce parmak ucuyla yer hissedilmekte; sonra yerde kayarmış gibi hafif olmaktadır.
- 4- Kalça ve gövde bacakların ve ayakların üstüne taşınmaktadır.

(Şekil 39) Chassé pozisyonunun havadaki görünümü

1.1.2.17. Grand Jeté En Tournant (*Entrelacé*)

Grand Jeté En Tournant hareketi; bir yerden diğer bir yere zıplayarak gerçekleştirilmektedir. Bu hareket salt bir dönüş hareketi değildir; herhangi bir yöne değişik kol pozisyonları yaptıktan sonra ilerleyerek olmaktadır. Entrelacé yaparken dansçı ilk bacağı birinci pozisyondan sürterek öne doğru açtıktan sonra vücut havada yarım dönmekte ve ikinci bacak arkaya keskin bir şekilde fırlatarak ilk bacağın yanından çok yakın geçip arabesque pozisyonuna inmektedir. Sirtını ve göğüs bölgesini yukarda, arka bacağı arabesque pozisyonunda tutmaktadır. Dansçı vücut ağırlığını destek bacağın üstünde muhafaza etmektedir. Böylece arkaya ve diğer bacağının üstüne düşmemektedir. Grand jeté en tournant hareketi genelde sahnenin sağ veya sol ön köşesinden yapılmaktadır. Dansçı plié yapıp chassé pozisyonuna geçtikten sonra tendu yaptığı bacağı hafif kaldırdıktan sonra ileri doğru uzayarak arka bacağın itmektir. Kalça bölümü hafif gittiği yöne doğru dönmeye başlayınca sağ kolunu ileriye doğru uzatmaktadır. Omuzlar aşağıda, göğüs öne hafif

'eclarte' pozisyonunu hissederek baş ilerde uzayarak devam etmektedir. Sağ bacak plié yapmaya devam ederek vücudunun ağırlığını beraberinde taşımaktadır. Kollar bacaklarla beraber koordineli ve enerjik bir şekilde yardımcı olmaktadır. Dansçı havada dđnerken arka bacağı yerden gđçlü bir şekilde itmekte, açarken havada çizgiyi temiz bir şekilde gđstermektedir. Grand jeté en tournant yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar şöyledir;

1- Parmak ucu topuk önde yere koyulup zıplamadan önce plié yapılmaktadır.

2- İlerlemek için zıplanmaktadır.

3- İnişlerde arka bacağın pozisyonu muhafaza edilmektedir.

4- Vücut ağırlığı bacağın üstüne taşınmaktadır.

(şekil 40) Grand Jete En Tournant pozisyonunun havadaki görünümu

1.1.2.18. *Brisé Volé*

Nijinsky, bu hareketi Petipa'nın Uyuyan Güzel balesinde mavi kuş pas de deux bölümünde çok iyi kullanmıştır. Birçok dansçı bu hareketi hafif rond de jambe yaparak öne, arkaya veya arkaya, öne bacakları geri birbirine geçirerek yapmaktadır. Çalışan bacak birinci pozisyondan geçerek 45 dereceye fırlatıldıktan sonra; öne veya arkaya vuruş yaptıktan sonra coupé pozisyonuna inmektedir. Bu vuruşlar dansçının merkezine doğru arkaya ve öne geçebilmektedir. Brisé vole kombinasyonu pratik yapılırken her zaman öne doğru başlamaktadır. Dansçı havada bacakları gerili oturur pozisyonda görünmektedir. Vücut göğüs yukarda eğimli öne ve arkaya avuç içleri aşağı doğru bakmaktadır. Vuruşlardan sonra iki bacak da hafif yana açılıp değiştikten sonra dansçı sol ayağını demi plié yaptıktan sonra sağ ayak önde coupé yapmaktadır. Dansçı coupé pozisyonuna indiğinde gövdesi sol öne doğru eğimli olmaktadır. Sol birinci pozisyonda önde, sağ kol ise yanda uzun ikinci pozisyonda kalmaktadır. Baş ve gözler sol kolun üzerinden bakmaktadır. Sonra dansçı sağ ayağını coupé şeklindeyken birinci pozisyondan arkaya doğru fırlatmakta (45 derece) ve sol bacak yeri itmektedir. Sol kol, bacak arkaya gitmeye yakın yukarı doğru uzamaktadır. Sol bacak sağ bacak ile buluşup değiştikten sonra effacé arkaya dansçı gövdeyi arkaya yatırmakta, vücudu havada asılıymış gibi gözükmemektedir. Dansçı sağ bacak plié pozisyonuna inerken croisé sol ayağı arkaya coupé yaparak göstermektedir. Baş kol pozisyonunda eğimli olmaktadır. Brisé Volé hareketi olunan noktada ya da ilerleyerek de yapılabilir. Yaparken dikkate edilmesi gereken unsurlar ise şöyledir;

- 1- Zıplanmakta ve alttaki bacak yukarı çekilerek değiştirilmektedir.
- 2- Öne ve arkaya yapılırken vücut ağırlığının ortasında yapılmaktadır.
- 3- İnildiğinde coupé pozisyonu net gösterilmektedir.
- 4- Gövde yukarı çekilmekte ve eğimi gösterilmektedir.

(Şekil 41) Brisé Volé pozisyonunun öne doğru olan görünümü

(Şekil 42) Brisé Volé pozisyonunun arkaya doğru olan görünümü

1.1.2.19. *Soute Arabesque*

Tek bacakla zıplayıp iki bacak birbirini destekleyerek tekrar aynı bacağına souté arabesque yaparak gerçekleştirilmektedir. Dansçı beşinci pozisyonda croisé sağ ayak önde effacé pozisyonuna hafif développé yapıp uzatarak destek bacak plié yaptıktan sonra çalışan bacağın dizini gererek kolları birinci pozisyona getirerek bacağı gerdikten sonra vücut ağırlığını plié yaparak öne taşımaktadır. Arka bacağı arabesque pozisyonuna getirerek yeri vakit kaybetmeden hemen itmektir. Dansçı, öne doğru uçarak destek bacağı gerdikten sonra kalça ve gövde yukarda baş ve göğsü kaldırarak kollar birinci arabesque pozisyonunda arka bacak geniş ve uzun olarak göstermektedir. Omuzlar aşağıda, gövde hafif arkada, sırtını tutarak gövdesini öne düşürmemekte ve inerken parmak ucunu hissederek topuğu yere vurmada yumuşak inmektedir. Geniş olarak yapılan souté arabesque egzersizlerinde dansçı beşinci pozisyonda sağ bacak croisé önde vücudunu effacé hareketine çevirerek sağ bacakla birinci arabesque souté yaptıktan sonra sol bacağı glissade ile dördüncü pozisyondan grand jete effacéye sol kol yukarda beşinci pozisyonda sağ kol ikinci pozisyonda efface

göstererek sağ bacağa inerek hareketli diyagonal olarak tekrarlamaktadır. Bu hareket ilerleyerek yapılan assemblé hareketinde, pas de chat, cabriole, ve rond de jambe soute ve diğerleri için de kullanılabilir. Yapılan bütün arabesque souté kombinasyonlarında önemli olan; dansçının vücut ağırlığını yukarı alıp ilerledikten sonra yerini koruyup gövdeyi hafif arkaya aldıktan sonra arabesque yapan bacağı arkaya itmektir. Souté arabesque yaparken dikkat edilmesi gereken unsurlar ise şöyledir;

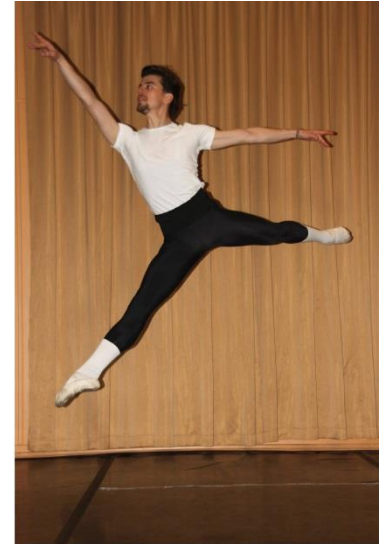
- 1- İlerleyerek enerji gösterilmektedir.
- 2- Yeri iterken ayaklar hemen gerilmekte ve destek bacak yerden ayrılırken öne getirilmektedir.
- 3- Arka bacak arabesque pozisyonuna açarken çok fırlatılmamakta, hemen kaldırılmakta ve çizgide tutulmaktadır.
- 4- Vücudun üstü arkaya doğru fırlatılmamakta, öne doğru ilerlerken göğüs, açık baş ilerde ve sırt düzgün tutulmamaktadır.
- 5- Kollar ve baş pozisyonda olmaktadır.

(Şekil 43) Soute! Arabesque hareketinin hazırlık pozisyonu

(Şekil 44) Kollar birinci pozisyona küçük bir developpe açarak gelir.

(Şekil 45) Öne doğru birinci arabesque ile ilerlenir.

1.1.2.20. *Balonné*

Bu zıplama hareketi, aynı noktada ya da ilerleyerek çalışan bacağı uzatarak takip ederek yapılabilmektedir. Dansçı *ballonné*¹⁸dördüncüden öne adım alarak veya beşinciden coupe ballonné yaparken çalışan ayağı hafifçe yere sürttükten sonra belirlenmiş olan yöne doğru yeri itmektir. Eğer dansçı ballonné coupe yapıyorsa uzattığı bacağı 45 derece yere sürmeden havadan kapatmaktadır. Ballonné diğer bir şekilde havada kalarak resim verir şekilde öne, yana ve arkaya nerdeyse 45 dereceye yakın havaya çıkararak gerçekleştirilmektedir. Destek bacak gerili, aşağıya doğru ve ayak yeri terk ederken tamamen gerili kontrollü bir şekilde inilmektedir. Çalışan ayak temiz bir şekilde öne ve arkaya aşağıya coupé pozisyonunu göstermektedir. Dansçı aynı bacakla seri halinde balonné yaparken her balonné hareketinde plié yaparak ağırlığını parmak ucunda hissetmektedir. İlerlerken destek bacağını gerer. Balonné yapılırken dikkat edilmesi gereken unsurlar ise şöyledir;

- 1- Destek bacak gerilmekte ve sonrasında çalışan bacak fırlatıldıktan sonra ayak ve parmak uçları gerilmektedir.
- 2- Havada resim şeklinde poz verilmektedir.
- 3- İniş kontrollü olmaktadır. Kalça yukarı alınmakta, inerken gövde arkaya verilmemektedir.

¹⁸ Ballonne: Havaya sıçranarak art arda batman yapılması ve daha sonra plie ile yere inilmesine denilmektedir.

(Şekil 46) Dansçının beşinci pozisyonda havada görünümü

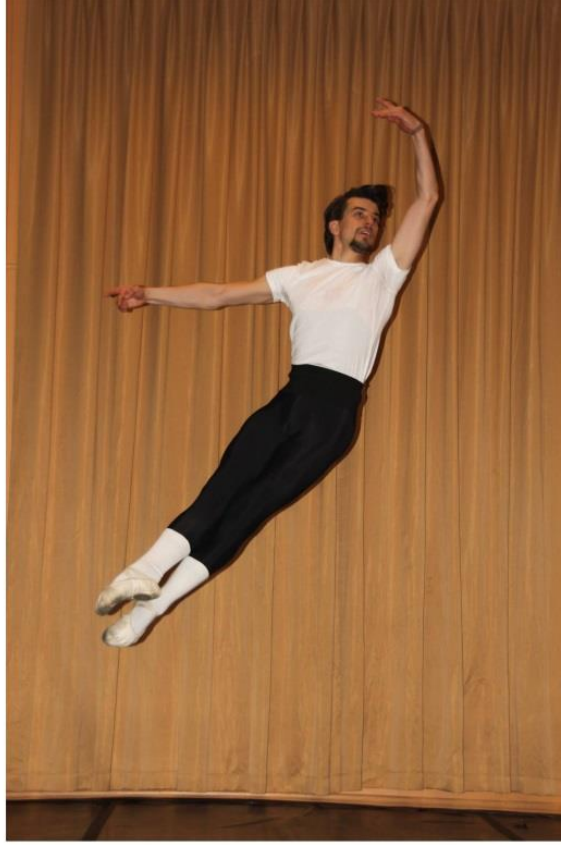
1.1.2.21. *Cabriole*

Yavaş ve özellikle seri halinde yapılan zor bir zıplama hareketidir. Dansçı yeri tam gücüyle itmekte ve genel kontrolü havada gösterdikten sonra yumuşak inmektedir. *Cabriole*¹⁹ hareketi, üç yöne doğru yapılmaktadır. Ouverte bitirirken çalışan bacak havada uzamaktadır. Fermée ile çalışan bacak yerden hızlı bir şekilde çekilmektedir. Yavaş ritimlerde yaparken çalışan bacak 90 dereceye paralel bir şekilde fırlatılmaktadır. Öne ve arkaya, hızlı ritimlerde ve sıkça yana çalışan bacak 45 derece fırlatılmaktadır. Balanchine tekniğinde bacağın 90 derece fırlatılması o kadar önemli değildir. Onun için önemli olan iyi yükselme hareketinin temiz olması önemlidir. Dansçı iyi plié yapıp zamanlamasıyla yeri ittikten sonra alttaki bacağın hemen üstteki bacağa vurmasıyla hareketi tamamlamaktadır. Üstteki bacak aşağıda olmamaktadır Vuruşlar hep yukarıda

¹⁹ Cabriole: Bir bacağın hafifçe yerden kaldırılıp yerdeki bacakla zıplanması ve devamında bacağın havada diğer bacağa vurması ve yerdeki bacağın üzerine inilmesi anlamına gelmektedir.

olmaktadır. Cabriole öne birinci pozisyondan geçerek çalışan bacak yeri sürterek cabriole arkaya sürterek veya hafif kaldırarak doğrudan arkaya gerçekleştirilmektedir. Yana ise dansçı yerden güç alarak ritme göre 45 derece veya 90 derece yeri itererek bacağı fırlatmaktadır. Kollar zıplamak için yardımcı olmaktadır. Dansçı öne doğru cabriole yaparken gövdeyi hafif arkaya alır tamamen yatmamaktadır. Arkaya yaparken göğüs önde omuzlar aşağıda sırtını tutmaktadır. Cabriole yavaş plié, yavaş vuruş ve hemen yere inmeyle olmamaktadır. Dansçının soubresaut pozisyonunda bacaklar beraber karın içerde göğüs açık havada oturur pozisyonda hareketi göstermesi gerekmektedir. Cabriole yana dansçı çalışan bacağı 45 derece fırlatır önemli olan dansçının fırlatmış olduğu bacağı arkaya ikinci pozisyona değil hafif ikinci pozisyonda önde olmaktadır. Cabriole yana genelde fermée yapar gibi vurduktan sonra destek bacağa inmekte ve çalışan bacağı beşinci pozisyona derin geçirmektedir. Cabriole yaparken dikkat edilmesi gereken hususlar şöyledir;

- 1- Yeri iterken zamanlamaya dikkat edilmektedir.
- 2- Alttaki bacak hızlıca yukarı gelerek çalışan bacağa çarpmaktadır.
- 3- Sırt düzgün tutulmakta ve inerken parmak ucuyla inilmektedir.
- 4- Kollar battement yapılırken koordine edilmektedir.

(Şekil 47) Cabriole pozisyonunun iki bacak yapışık havadaki görünümü

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. BALE'DE DÖNÜŞ TEKNİKLERİ

Belirlemiş olduğumuz noktayı gözlerimizle belirleyip takip ettikten sonra etrafımızda dönerek başımızı çevirdikten sonra görüş açısını kaybetmeye yakın başımızı keskin bir şekilde çevirip aynı noktaya getirmeyle olur. Dönüş hareketlerinde dansçının kafasının arkası değil gözlerinin görünmesi çok önemlidir, bu hareket çok keskin olmaktadır. *En Dehors* ve *En Dedans* dönüşlerde ne olursa olsun dansçının başı ve yüzü öne bakar. Sadece pirouettes dönerken değil; ilerleyerek dönüş hareketlerinde de örnek piqués, assemblés en tournant ve chainés yaparken diyagonal veya düz bir şekilde baş öne bakar. Eğer dansçı öne doğru odaklanmazsa dönüşlerde birçok hata yapabilir. Eğer örnek olarak dansçı dördüncü pozisyonda croisé üçüncü pozisyonda en dehors priovette arabesque dönmeye başlarken ileri bakar. Baş eli takip eder. Dansçı dördüncü pozisyondan croise veya effacé başlarken dönüşte genelde boyun bükülmüş eğimli öne doğru bakarak odaklanmış baş kullanmaz. Dansçının bir noktaya bakarak dönmesi çok önemlidir. Dönüş hızını bu şekilde ayarlar ve başı dönmez. Çift dönüşlerde dansçı içinden bir, iki ve bitir olarak düşünmeli saymalıdır. Bir başlangıç noktası, iki ikinci noktaya bakarak bitir ise hareketin sonudur. Arabesque tek dönüşlerde baş kullanılmaz arabesque pozu gösterilerek tek dönüş temiz olur.

2.1.1. *Pirouettes En Dehors* Beşinci Pozisyondan

Dönüşü diz yapar. Çalışan bacak diz çekerek pasé yaptıktan sonra dönüş gerçekleşir. Bu sadece istenen nitelikleri göstermekle kalmaz, ayrıca bazı hızlı dönüşleri de sağlar. Dansçı hangi yöne dönerse dönsün passe veya coupe yanda kalça hizasında çevrili destek atak yüksek *relevé* pozisyonunda olmalıdır. Dansçı *en dehors pirovettes* dönerken destek bacağı diğer tarafa dönermiş gibi hissetmeli. Aynı anda yeri iterek vücut ağırlığını destek bacağın üstüne *relevé*

yaparak ayak başparmağında arka yatmadan önde kalça hizasında olmalıdır. Dansçı döneceği *pirouettes* sayısına göre yerden kuvvet alarak yavaş veya hızlı müziğin vermiş olduğu tempoya göre yeri vücudunu kontrol ederek omuzlar aşağıda itmeli. Dansçı *pirouettes* yapıp dördüncü pozisyona inerken çalışan yandaki dizi muhafaza ederek mini *rond de jambe* yaparak arkaya dördüncü pozisyona doğru destek bacak *plié* yaparak ağırlık önde ayağını relevéden yuvarlayarak iner. Dizin *passé* pozisyonuna çıkması hızlı olmalıdır. Yaparken dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar.

1- Çalışan bacak pozisyona hemen getirilir

2- Baş kullanılır

3- Ağırlık öne alınır

4- Ağırlık releve yapılan bacağın üstünde hissedilir. Dördüncü ve beşinci pozisyona inerken topuklar yere vurulup düşülmez, yumuşak bir şekilde yuvarlayarak inilir

5- Dördüncü pozisyona inerken ilk önce destek ayak sonra çalışan ayak indirilir. Aynı anda sert inilmez

6- Bütün *plié*ler yumuşak ve devamlı olmalıdır.

2.1.2. Pirouettes En Dedans Beşinci Pozisyondan

En dedans pirovettes pratik olarak en dehors pirovettes dönüş tekniğine göre daha az yapılmaktadır. Dansçı iki ayak beşinci pozisyonda *plié* yaptıktan sonra arkadaki ayağı relevé pozisyonuna çıkarken ayak baş parmağını destek bacakta dizinin önüne getirerek, ayağını gererek yeri itmekte ve dönüşü oluşturmaktadır. Dönüşü yaptıktan sonra çalışan ayak önde diğer ayakla buluşup aynı anda beşinci pozisyona *plié* yaparak yumuşak bir şekilde inmektedir. Kollar da dönüşü oluşturmaktadır. En Dedans Pirovettes dönüşünü dansçı, arkaya *coupé* çekip arkaya beşinci pozisyona kapatarak da

yapabilmektedir. Bu harekette destek bacağın önemi daha büyüktür. Çalışan bacak yeri nazikçe itmekte ve gövde, kalça kollar dönmeye başlamakta arkaya beşinci pozisyona yumuşak bir şekilde kapatılmaktadır. Pirovettes En Dedans Beşinci Pozisyondan yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli hususlar ise şöyledir;

1- Relevé yapıldığında zıplamamak için ağırlık; ayak başparmakta hissedilmekte, destek bacak kalçadan topuk önde çevirilmiş olmaktadır.

2- Kalça destek ayağın üstüne alınmakta, çalışan ayak çekilirken kalça dışarı ve arkaya doğru çekilmemektedir. Kalça kare tutulmalı ve arkaya yatılmamaktadır.

3- Tek parça halinde bütün vücut döndürülmektedir.

4- Kollar koordineli çalışmaktadır.

5- Çalışan diz yanda tutulmaktadır.

6- Beşinci pozisyona kapatırken iniş kontrollü olmaktadır.

7- Dönüşten önce ve sonra plié kontrollü ve devamlı olmaktadır.

2.1.3. *Pirouettes En Dehors* Dördüncü Pozisyondan

Ön bacak derin *plié* yaptıktan sonra arka bacak düz ve uzun pozisyonda olmaktadır. Balanchine, tekniğinde dördüncü pozisyonu uzun ve geniş istemektedir. Bu sayede kas gücü daha verimli olur, göğüs açık gövde önde vücut ağırlığı olabildiğince öndeki bacak ve ayağın üstündedir. Kollar ve eller üçüncü arabesque pozisyonunda uzun ve açıktır. Arkadaki kol ikinci pozisyonda hafif arkaya doğru gidebilir. Öndeki kol omuz hizasında hafif aşağıda baş önde gözler açık elin üstünden bakar. Ön ve arkadaki bacağın arasındaki mesafe biraz küçük olabilir. Arkadaki bacak hafifçe kırılır dansçı dönmeye başladıktan sonra ilk önce doğal olarak ön ayağa iner ve diğer bacak arkaya doğru dizi gererek konur. Dansçı vücudunu yukarı çekmeli dönerken *relevé*ye yüksek

çıkmalı kalçayı oynatmamalıdır. Dansçı dönmeden önce dördüncü pozisyonda iki diz kırık plie' yaptıktan sonra vücut ağırlığı ortada arkadaki bacak yeri itip ayağı pointe gererek releve'ye çıkıp dönmeye başlarken kalça ağırlığı destek ayağın üstünde topuk öne çevrilmiş olur. Dansçı passe'yi hemen çekmeli dizini arkaya doğru iterek dönüşünü yapmalıdır. Bu bütün hareketler hemen ve aynı anda olur. Yapılırken dikkat edilmesi gereken unsurlar ise şöyledir;

- 1- Büyük dördüncü pozisyon yapılır ve arkadaki bacak gererek arkaya uzatılır
- 2- Büyük dördüncü pozisyon yaparken ağırlık öne alınır
- 3- Relevé pozisyonuna hemen çıkılır
- 4- Dönerken vücut arkaya verilmez sırt düzgün tutularak merkez korunmalıdır
- 5- Kollar ve dirsekler doğru pozisyonda tutulmalıdır

2.1.4. Pirouettes En Dedans Dördüncü Pozisyondan

Destek bacak dördüncü pozisyonda plié yaptıktan sonra çalışan bacak a'la seconde pozisyonundan 90 derecenin altından *ronde de jambe* yaparak *passé* pozisyonuna *relevé*ye çıkmadan gelir. Dansçı *ronde de jambe a'la seconde* yaparak dönüşü hız katar. Kalça kemikleri ve omuzlar karşıya bakar. Dönüşlerde arkadaki uzun bacak çalışan ayak yeri ittikten sonra doğrudan destek dizin önüne ayak başparmak ucu gelir. Gövde destek bacağın üstünde destek bacak gergin olmalıdır. Kollar ve bacaklar beraber koordine olur. Yapılırken dikkat edilmesi gereken unsurlar;

- 1- Geniş dördüncü pozisyon, arka bacak uzun gerili olmalıdır
- 2- Vücut ağırlığı destek ayağın üstüne alınmalıdır
- 3- Destek bacak *relevé* yapmadan önce, çalışan bacak *passé* pozisyonuna getirilmemelidir. Destek bacak hemen *relevé* pozisyonuna getirilir.

4- *Pirovotte* başlarken ilk önce öndeki kol öne getirilir

5- Dönerken vücut yukarda hissedilmelidir

2.1.5. *Piqué* Dönüşleri

*Piqué*²⁰ dönüşleri her zaman *pointe*, ayak ucunda ilerleyerek yapılır. *Piqué* dönüşünü yaparken dikkat edilmesi gereken genel kural; destek bacak *plié* yapıp çalışan bacak topuk önde *rond de jambe* yaparak yana doğru bacak gergin olarak *point* ve *demi pointe* üstüne adım olarak yapılır. Sıkça verilen bu dönüş hareketindeki his *pointe* çıkmadan olmalıdır. Çalışan bacak a'la *seconde* pozisyonuna gelirken dansçı destek bacağı ve yeri ittikten sonra merkezinin dışına başparmağını hissederek ayağının üstüne adım olarak bacak ve vücudu dönmeye başlar. Dansçı adımı *plié* yaptıktan sonra ileri doğru atar adımı aşağıya doğru çekmez. Vakit kaybetmeden yeri ittikten sonra kalça ve topuk önde diz kırık arkada hemen pozisyona gelir. Aksan her zaman yukarda olmalıdır. Geleneksel *piqué* dönüşü çalışan ayağın arkaya destek bacağın dizinin hafif altında olur. Çalışan ayak çok yukarda kendini vurur pozisyonunda olmamalıdır. *Piqué* dönüşleri müziğin vermiş olduğu tempoya göre yavaş veya hızlı olur. Bayan dansçılar ara sıra yumuşak bir şekilde *point* üstüne zıplayıp adım atarak *piqueturns*, dönüşlerini yapar. İlerler ve daire şeklinde döner. Dönüşler enerjik ve keskin olmalıdır. Yana ve diagonal olarak yavaş, hızlı tempolarda ilerleyerek de yapılır. Yapılırken dikkat edilmesi gereken unsurlar.

1- Dışarıya doğru adım alınır, öne değil, müzikteki temponun genişliğine göre bacak gergin ve üzerine doğru gidilir.

2- Kalça destek bacağın üstüne getirilmeli ve vücut yukarı çekilmelidir

3- Kalça, topuk önde olmalıdır

4- Çalışan bacak yavaş ve hızlı dönüşlerde hemen pozisyona getirilir

²⁰ *Pique*: Bacak ağırlığını parmak ucuna vermeden parmağın ucunu yere dokundurarak 25 derece yukarı kaldırılması anlamına gelir.

5- Plié yapılırken öne çökülmemeli, dönüşlerde vücut arkada bırakılmamalıdır

6- Nokta öne doğru alınmalı ve baş kullanılmalıdır.

2.1.6. *Chainé* Dönüşleri

Bu hareketi dansçı etrafında dönerek yapar. *Chainé* dönüşleri genel olarak plié yaparak başlar. İki şekilde yapılır; birincisi çok sıkı bir şekilde birinci pozisyonda, ikincisi ise doğru bir şekilde beşinci pozisyona geçirerek. Dansçı birinci pozisyonda *chainé* dönerken ikinci ayağa daha çok eğim verir, dizler gergin ve yukarı çekerek ayak bilekleri, dönüşlerde yerden kalkarken serbest olmalıdır. Hızlı *chainé* dönüşlerde birinci pozisyonda dansçı kendini yukarı çeker fakat topukları çok öne çevirme gereği duymaz, dönüşler *demi pointe* ve *pointe* olur. Kollar destek bacağın yeri itmesiyle (*dönüşe hız verir*) aşağıda, küçük birinci pozisyona geçerek bel hizasında olur. Dönüşler uzun zamanlı olursa kollar birinci pozisyona daha yavaş kapanır. Dönüşler kısa zamanlı ise kollar birinci pozisyona hızlı kapanır. Bu harekete dirsekler kırık bir şekilde öncülük eder ve öndeki kollar vücudun merkezinin önünde olur. *Chainé* dönüşü *pirouettes* dönüşü yapar gibi, öne bakıp bir nokta belirledikten sonra omuzlar, göğüs, bacaklar, kalça ve yüz *chaine* hareketini oluşturur. Seyirciye sunar. Yapılırken dikkat edilmesi gereken unsurlar.

1- Ayaklar birbirine kapalı tutulur ve pozisyon korunur

2- Bacaklar ve kalça yukarı çekilmelidir

3- Kalça bacakların üstüne getirilmeli, arkaya yatılmamalıdır

4- Kollar her dönüşte açılıp kapatılmamalıdır, dönerken aşağıda birinci pozisyonda tutulmalıdır. Omuzlar aşağı basılmalıdır.

5- Nokta öne alınır, hızlı ve hafif olarak

2.1.7. *Fouetté* Dönüşleri

Birçok bale eğitmeni bu hareketi çalışan bacağı plié esnasında doğrudan doğruya yana *a'la seconde* pozisyonuna açarak ve destek bacak pointe çıkararak devamında çalışan ayak parmak ucu point gererek destek bacağın ve dizin arkasına passé çekip değdikten sonra tekrar öne gelir bacak yana açılmadan önce ve bu işlem bitince devamında bacak yana *a'la seconde* pozisyonuna açılır. Aksiyon *double frappé* yana hareketine çok benzer. Bu arka, ön dışarı ayak bileğinde, fouette dönüşü ise *passé* diz çekerek olur. Balanchine tekniğinde çalışan bacak croise öne *rond de jambe* yaparak ikinci pozisyona gelir. Hareket plié yaparak seriye bağlanır. Dansçı *rond de jambe* hareketini croiséden geçirirken nerdeyse yere paralel geçirip çalışan ayağı aynı seviyede tutmalıdır. Dansçı pliédan relevé pozisyonuna geçerken düzgün bir şekilde kontrollü olmalıdır. Dansçı dönüşlerde ağırlığını destek bacak ve ayak üstünde hissetmeli, maksimum kontrol en önemlisidir. Topukları yere vurmaz çünkü bu dönüş dengesini bozar. Dönüşler, müziğin temposuna göre orta ve hızlı olur. Kollar dönüşü koordine eder. Erkek dansçılar genelde fouetté dönüşlerini sık yapmaz. Bacak yanda *a'la seconde* pozisyonunda relevé pozisyonuna çıkararak döner. Bazende bacak yanda aynı seviyede hafif zıplayarak hızlı ritimde dönmektedir. Yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar ise şu şekildedir;

- 1- Çalışan bacak aynı seviyede tutulmaktadır.
- 2- Destek kalça yukarı çekilmektedir.
- 3- Plié kontrollü yapılmaktadır.
- 4- Relevéye çıkarken sırt düzgün tutulmamakta, arkaya verilmemektedir.
- 5- Boyun uzun olmakta, bakışlar dönerken göz hizasında tutulmaktadır.
- 6- Kollar dönerken koordineli olmaktadır.

SONUÇ

Çağdaş balenin kurucusu kabul edilen Balanchine; günümüz sahne sanatları disiplini olan bale anasanat dalı için ayrıntılı zıplama ve dönüş teknikleri geliştirmiştir. Bu teknikler günümüz bale sanatçıları için bir kılavuz olup; çalışma egzersizleri dahil kapsamlı bir ders niteliği taşımaktadır.

Dansçıların fizyolojik gelişimlerinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi ve sahneye konulmakta olan evrensel nitelik taşıyan birçok bale eseri için Balanchine tekniği uygulanmaktadır.

George Balanchine; sahneye konulan bale eserinde dansın; şovun yıldızı olması gerekliliğini vurgulamıştır. Bu durum da ancak; dansçının egzersizlerini eksiksiz yapması, doğru teknikle çalışması ve disiplinli olmasının yanı sıra teknik ve kuramsal bilgi birikimini dans yaşamına yansıtması ile mümkün olabilmektedir. Aynı zamanda Balanchine zıplama ve dönüş tekniklerinde üzerinde durulan

Modern kavramların klasik bale kuramları ile birlikte kullanılmasında büyük rol oynayan Balanchine; Amerika'da geçirdiği yıllarda Amerikan dansını ileri seviyeye taşıyan önemli bir koreograftır.

Balenin öneminin hareketin kendisi olduğunu vurgulayan Balanchine günümüz bale sanatçılarına rehberlik eden değerli bir koreograftır.

KAYNAKÇA

- Beatrice, FENMEN (1999). *Bale Tarihi*, Çev. Sevda, Cenap AND. Müzik Vakfı Yayınları:2, Ankara
- Grant, GAIL, çev. Kurşunlu, İnci (1995). *Bale Sözlüğü*. İstanbul: Mitos Boyut Yayınları
- Meriç, SÜMEN (17-19 Nisan, 1985). '*Türkiye'de Dansın Dünü, Bugünü ve Yarını*'. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 1. Ulusal Sanat Sempozyumu Bildirileri, Ankara
- Suki, SCHARER with Russell LEE (1999). *Suki Scharer on Balanchine Technique*. New York: Knopf
- Türk Dil Kurumu, *Büyük Türkçe Sözlük Erişim: 26.05.2017. 'İletişim'*. <http://tdk.gov.tr/>

Şekil Kaynakları

- The Marius Petipa Society. Erişim: 7.6.2017. <https://petipasociety.com/2016/08/30/welcome-to-the-marius-petipa-society/>
- Ballet Russes. From Russia, with Dance:'Ballet Russes' Doc Doesn't Miss a Step. Erişim: 7.6.2017. <http://www.documentary.org/magazine/russia-dance-ballet-russes-doc-doesnt-miss-step>
- George Balanchine Pictures and Images. Getty Images. Erişim:7.6.2017. <http://www.gettyimages.com/photos/george-balanchine>
- Şekil 5'ten itibaren Şekil 47'ye kadar olan fotoğraflar, 'Klasik Balede Balanchine Tekniği ile Zıplama ve Dönüş Teknikleri' adlı tez çalışması için Samsun Devlet Opera ve Balesi stüdyosunda Ekim 2016 tarihinde hususi çektirilmiştir.

Klasik Balede Balanchine Tekniği Zıplama ve Dönüş Teknikleri

Yazar Barış Erhan

DOSYA BAR_ERHAN_TEZ_AL_MAS.PDF (3.43M)

GÖNDERİLDİĞİ ZAMAN 09-HAZ-2017 03:38PM

KELİME SAYISI

12468

GÖNDERİM NUMARASI 823567443

KARAKTER SAYISI

84167

Klasik Balede Balanchine Tekniği Zıplama ve Dönüş Teknikleri

ORIJINALLIK RAPORU

%**2**

BENZERLIK ENDEKSI

%**2**

İNTERNET
KAYNAKLARI

%**0**

YAYINLAR

%**2**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BIRINCIL KAYNAKLAR

1

Submitted to TechKnowledge Turkey

Öğrenci Ödevi

%**1**

2

archive.org

İnternet Kaynağı

<%**1**

3

www.egitimkomisyonu.hacettepe.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%**1**

4

www.rad.org.au

İnternet Kaynağı

<%**1**

5

Submitted to Istanbul Aydın University

Öğrenci Ödevi

<%**1**

6

www.documentary.org

İnternet Kaynağı

<%**1**

7

Submitted to Bahcesehir University

Öğrenci Ödevi

<%**1**

8

www.rad.uk.com

İnternet Kaynağı

<%**1**

9

tr.wikipedia.org

İnternet Kaynağı

<%**1**